

Valla Vaatleja

KEHTNA VALLA AJALEHT AASTAST 1993

NR 6 (298) JUUNI 2023

Täna 16 lk

Maakaitsepäev toimus Järvakandis

23. juunil toimunud maakaitsepäev algas Järvakandi Kultuurihalli juures.

Orkestrihelide saatel marssisid kultuurihalli esisele platsile Rapla maleva kaitseliitlased, naiskodukaitsjad, noorkotkad ja kodutütred. Piduliku vandeõotuse andsid eelpoolnimetatud organisatsioonide uued liikmed.

Kultuurihalli juurest siirdus kolonn koos pealtvaatajatega staadionile, kus toimusid erinevad sündmused. Suuremat elevust pakkusid langevarjuhüpped ja demolahing. Suitsu ja pauke jätkus tükiks ajaks. Osalejate huvi pälvis liitlaste sõjatehnika. Relvi tutvustasid peale kaitseliitlaste veel prantslased ja inglased. Silmailu pakusid brittide 64-tonnise tank Challenger ja Scoutspataljoni lahingmasin CV90.

Staadionil olid telgid püsti pannud Päästeamet, politsei, Kaitseliit ja Punane Rist.

Töötasid töötoad ja jagati sõdurisuppi. Viljandist saabunud võidutuld jagati Raplamaa valdade esindajatele.

Päeva ladusa korralduse eest hoolitses KL Rapla malev, Kehtna Vallavalitsus ja Raplamaa Omavalitsuste Liit. Kehtna Vallavalitsus tänab kõiki asjaosalisi korda läinud päeva eest.

Aare Hindremäe

Võidutuli on jõudnud Järvakandi staadionile. Tõrvikut hoiab kaitseliitlane Eric Noormets, teda saadab Märjamaa jaoskonna Naiskodukaitsese esinaine ja pikaaegne ringkonnajuhatuse liige Evelyn Gold.

KL Rapla maleva pealik major Indrek Jürgenson süütab võidutule Kehtna vallavanema tõrvikus.

Järvakandi staadionilt viivad võidutule oma koduvaldadesse Ottomar Linna ja Triin Matsalu Märjamaa vallast, Kalle Toomet ja Gert Villard Rapla vallast, Heiki Hepner ja Allar Haljasorg Kohila vallast ning Katrin Anto ja Tanel Viks Kehtna vallast. Fotod: JOONAS KREUZ

Kehtna valla parimad lõpetajad:

Järvakandi Kool
Kirke Reimal – viieline
Marten Johan Ahtijainen – viieline
Hannes Vaikre – nelja-viieline
Annabel Kosk – nelja-viieline
Sirli Sagur – nelja-viieline
Keivo Luht – nelja-viieline

Kehtna Põhikool
Laura Koit – viieline
Riivo Aas – viieline
Abelia Gleizdars – nelja-viieline
Ronan Kraus – nelja-viieline
Laura Laksberg – nelja-viieline
Angelina Schults – nelja-viieline
Hugo Särev – nelja-viieline

Eidapere Kool
Kaur Juurik – nelja-viieline

Valtu Põhikool
Emma Aas – viieline
Katariine Kiara Roosi – nelja-viieline
Sten Niin – nelja-viieline

Kehtna Kunstide Kool
Kirke Elvelt

Rapla Gümnaasium
Monika Merje Meinberg – kuldmedal
Birgit Jaansalu – hõbemedal

Kehtna Kutsehariduskeskus
Annemai Piip – hõbemedal

Eidapere Kooli parim lõpetaja Kaur Juurik koos klassijuhataja Ester Randmaga ja volikogu esimehe Katrin Antoga. Foto: Liis Bender

Lk 4-5

Konkursi „Kaunid kodud 2023“ tulemused.

Lk 6

Isade muusikalistes jälgedes...

Aastatel 1964-1984 tegutses Järvakandis bigbänd SiCaNa, kes kasvas välja Kalju Alliku loodud estraadiansamblist Rüttn. Pärast K. Alliku surma hakkas seda juhtima Hannes Medell. Bändi nimi SiCaNa moodustati klaasi tähtsamate keemiliste ühendite sümbolitest.

SiCaNa põhikoosseis 1964-1984: ansambli juht, klahvpillid - Hannes Medell; solistid - Ardo Juhkov, Ants Sepp, Syrle Eesik, Tiiu Allkivi, Ilse Zvinev, Tauno Vahter, Jaan Randla, Jaan Viertek ja Aleksander Fan; trummid - Hans Äärma; tromboon - Jaan Randla; kitarr - Aleksander Fan; basskitarr - Vello Sepp; trompe-

tid - Arvi Lepp ja Jaan Viertek; saksofon, klarnet - Martin Tuisk ja Vello Lamp ning helimees - Valde Pedriks. Lisaks on aegade jooksul ansambelis musitseerinud teisigi pillimehi. Bändiga koos tegutses ka naisansambel.

SiCaNa kogus tuntuks nii kodus kui ka võõrsil. Nende kontserdid tõid kõikjal saalid rahvast täis. 1978. aastal esindati Eesti NSV-d liiduvabariikide taidluskollektiivide üleliidulisel ülevaatusel Moskvast, kust toodi koju kõrge kolmas koht. Moskvasse sõiduks kaasati ka Eve Sepa juhendatud liikumigrühm, mis edaspidi jäigi ansambliga koostööd tegema.

Aastatega kogus ansambel üha rohkem populaarsust, tunnustust ja laureaadiitleid tõid taidlusülevaatused, esineti televisioonis ja raadios.

SiCaNast sai tuule tiibadesse Ardo Juhkov, kes alustas lauljateed Järvakandi Keskkooli ansambelis Welled. Pärast SiCaNa tegevuse lõppemist laulis Ardo ennast igavesti Eesti rahva südamesse ansambliga Keeris (nt laulud „Ma siia jääks“, „Kuhu nad jäid“, „Taas koju“, „Maria“ jt). Samuti esines Ardo Pärnu restoranis Hermes, mis oli nõukogude ajal väga populaarne koht.

(Järg 8. lk)

Ansambel SiCaNa aastal 1979, osa põhikoosseisust. Tagareas seisavad: Jaan Randla, Martin Tuisk, Ardo Juhkov, Vello Sepp, Hannes Medell, Arvi Lepp, Jaan Viertek. Esireas istuvad Hans Äärma (trummiga), Ants Sepp ja Valde Pedriks. Fototarkoogu

Lelle aleviku Pärnu mnt 13 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine

Kehtna Vallavolikogu kehtestas 20.06.2023 otsusega nr 1-2/96 Kehtna valla Lelle aleviku Pärnu mnt 13 maaüksuse detailplaneeringu.

Detailplaneeringu ala hõlmab Lelle aleviku Pärnu mnt 13 maaüksust (katastritunnus 29301:001:0588) ja selle lähiümbrust.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kauplusehoone ja sellega seotud rajatiste püstitamine. Detailplaneeringuga muudetakse üldkasutatava maa ärimaaks.

Lelle aleviku Pärnu mnt 13 maaüksuse detailplaneering on Kehtna valla üldplaneeringu põhilahendust järgiv ja vastab Kehtna valla ruumilise arengu eesmärkidele. Detailplaneeringu elluviimisega kaasnev majanduslik ja avalik huvi on seotud võimaliku ettevõtluse laienemise, uute töökohtade loomisega ja Lelle aleviku ning selle lähipiirkonna majanduse elavdamisega. Sotsiaalselt võib planeeringu elluviimisel eeldada positiivset mõju nii kohalikele kui ka piirkonna elanikele paremate teenuste pakkumisel. Detailplaneeringu elluviimisel ei ole ette näha olulise negatiivse mõju avaldumist looduskeskkonnale.

Detailplaneeringu ja selle materjalidega on võimalik tutvuda Kehtna valla kodulehel <https://kehtna.ee/aiamaa-detailplaneering>.

Järvakandi Mäe tn 2 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine

Kehtna Vallavolikogu kehtestas 20.06.2023 otsusega nr 1-2/97 Kehtna valla Järvakandi alevi Mäe tn 2 maaüksuse detailplaneeringu.

Detailplaneeringu ala hõlmab Järvakandi alevi Mäe tn 2 maaüksust (katastritunnus 29301:001:0093) ja selle lähiümbrust.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Järvakandi alevisse tankla ja sellega seotud kauplusehoone rajamiseks hoonestusala, ehitusõiguse, liikluskorralduse ja tehnovõrkude lahenduse määramine. Detailplaneeringuga muudetakse sihtotstarbeta maa ärimaaks.

Järvakandi Mäe tn 2 maaüksuse detailplaneering on Kehtna valla üldplaneeringu põhilahendust järgiv ja vastab Kehtna valla ruumilise arengu eesmärkidele. Detailplaneeringu elluviimisega kaasnev majanduslik ja avalik huvi on seotud võimaliku ettevõtluse laienemise ja uute töökohtade loomisega, sotsiaalselt võib eeldada positiivset mõju nii kohalikele kui ka piirkonna elanikele paremate teenuste pakkumisega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindangu (koostas LEMMA OÜ) käigus jõuti järeldusele, et kirjeldatud keskkonnatingimuste ja võimalike mõjude analüüsi põhjal ei kaasne detailplaneeringu kavandatava tegevuse ellu viimisel (detailplaneeringu realiseerimisel) olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid.

Detailplaneeringu ja selle materjalidega on võimalik tutvuda Kehtna valla kodulehel <https://kehtna.ee/jarvakandi-mae-tn-2>.

Kehtna valla üldplaneering

Kehtna Vallavolikogu kehtestas 20.06.2023 otsusega nr 1-2/91 Kehtna valla üldplaneeringu.

Üldplaneeringuga on lahendatud planeerimiseadusest tulenevad ülesanded valla ruumilisest vajadusest lähtuvalt - sõnastatud on valla ruumilise arengu põhimõtted, määratud asustuse arengut suunavad tingimused, maakasutus- ja ehitustingimused, transpordivõrgustiku üldised asukohad, tuuleparkide kui olulise ruumilise mõjuga ehitiste asukohad ja teised valla arenguks olulised teemad. Üldplaneering juhendab asustuse suunamisel ja maakasutuse juhtotstarvete määramisel eesmärgist hoida väljakujunenud asustusstruktuuri, tagada valla keskuste toimimine ja luua valla eripärast lähtuv terviklik ruumilahendus. Üldplaneering võimaldab ettevõtluse arendamist ja elamuehitust valla kõigis piirkondades, sh keskuste arendamist läbi mitmekesise maakasutuse planeerimise.

Üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne olulisi keskkonnamõjusid ega piirülest keskkonnamõju. Üldplaneeringuga kaasneb soodne mõju sotsiaalmajanduslikule olukorrale.

Üldplaneeringuga tehakse ettepanek Rapla maakonnaplaneeringu 2030+ täpsustamiseks nelja teema loikes, milleks on roheline võrgustiku struktuurelementide paiknemine ja kasutustingimused, väärtuslike põllumajandusmaade infokiht, väärtuslike maastike paiknemine ja kasutustingimused ning kergliiklusteede vajadus.

Kehtna Vallavolikogu

Kehtna Vallavolikogu istung toimus 24. mail Valtu Seltsimajas ning otseülekanne valla YouTube'i kanalil. Istungil osales 21 volikogu liiget: Katrin Anto, Tõnis Blank, Eno Hermann, Mait Järvik, Kristo Kaaring, Kalju Kalda, Enar Karuoja, Ervin Lega, Leaanyka Leisson, Allar Läll, Marko Matson, Mikk Meinberg, Moonika Schmidt, Lauri Mölder, Piret Priivits, Siim Riisenberg, Hendrik Ross, Riina Tomingas, Angelyca Vaerand, Katrin Velleste, Villy Vörk.

Lisaks osalesid istungil Kuuda Hooldekodu OÜ esindaja Mait Mäe, majandusosakonna juht Margit Pärna, ehitusspetsialist Hans-Jürgen Schumann, haridus- ja kultuuritööspsialist Maret Salumäe, maakorraldusspetsialist Ene Sulg, Valtu Seltsimaja juhataja Tiiu Teets, spordi- ja noorsootööspsialist Taivo Tüvist, arendusjuht Varri Väli, Creativity Lab OÜ esindaja Ragnar Siil.

1. Võimalikest arengutest Kuuda hooldekoduga

Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate Kehtna valla hooldekodude ajaloost ning hetkesisust. Ta selgitas, et aasta alguses kohtusid vallavalitsuse esindajad Senior Groupiga, kellel oli huvi Balti Sotsiaalteenused OÜ võõrandamise vastu ning hoolekandenasutuse arendamise idee eelkõige Järvakandis. Schumann lisas, et erinevatel põhjustel selgus viimasel hetkel, et Senior Group peatas investeerimisplaanid ning ettevõtte võõrandamise tehingut ei toimunud.

Kuuda Hooldekodu OÜ esindaja Mait Mäe andis ülevaate, et Kuuda Hooldekodul on huvi Balti Sotsiaalteenused OÜ ettevõtte võõrandamiseks ning üldhooldusteenuse pakkumiseks Kalbu ja Järvakandi eakatekodus ning Lokuta ühiskodus. Mait Mäe selgitas, et pärast Balti Sotsiaalteenused OÜ ostu-müügi tehingut saaks uueks omanikuks Hestarek Valduse OÜ, mis on 100% Mait Mäele kuuluv holdingfirma ning maine ja ajakohase turunduse tagamiseks on kavas jätkata uue kaubamärgiga Senior Plus Eakatekodud.

Mait Mäe selgitas, et äriplaani-ga edasi minemiseks on Hestarek Valduse OÜ-l soov omandada Kalbu Hooldekoduga seotud kolm kinnistut, et rajada sinna tänapäevastele tingimustele vastav hooldekodu. Mait Mäe selgitas, et tema hinnangul on Kalbu Hooldekodu hoone ehitatud 30-ndatel ning tänu sellele võimaldab renoveerimise taastada hoone rajamisajast saadava interjööri ja luua seeläbi klientidele meeldiva elukeskkonna ning personalile hubase töökeskkonna. Mait Mäe lisas, et kuna kinnistu on suur, on perspektiiv tulevikus luua kõrvalhoonesse õendus-

teenuse pakkumiseks vajalikud tingimused. Mait Mäe tõi esile, et oluline on luua tingimused ka dementsetele klientidele.

Mait Mäe andis ülevaate, et on kohtunud mitmel korral Balti Sotsiaalteenuste hooldekodude töötajatega. Mait Mäe rõhutas, et hindab kogu personali kõrgelt ning näeb nendega võimalust pikaajaliseks koostööks.

Pärast ettekannet vastas Mait Mäe volikogu liikmete küsimustele.

Volikogu võttis info teadmiseks.

2. Maamaksumäärad Kehtna vallas 1. jaanuarist 2024

Ene Sulg andis ülevaate 1. juunist 2023 kehtima hakka-vast maamaksuseaduse uuest redaktsioonist ning selles toodud maamaksumäärade võimalikest suurustest. Ene Sulg selgitas, et oma maa uute maksustamishindadega on kõigil võimalus tutvuda Maa-ameti kodulehel ning septembris saavad maaomanikud hakata tutvuma oma uute maamaksu summadega.

Ene Sulg rõhutas, et maamaksuseadusega kehtestatakse alates 1. jaanuarist 2024 maamaksu tõusu piirmäär 10%, st maamaks rohkem kui 10% aastas võrreldes eelmise maksustamisperioodi maksusummaga kasvada ei saa.

Pärast ettekannet vastas Ene Sulg volikogu liikmete küsimustele.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

3. Riigivara otsustuskorras võõrandamise taotlemine – Hiie-Paluküla tee

Ene Sulg andis ülevaate Edelaraudtee kavandatavast Tallinna-Lelle-Pärnu raudteeliinil Rapla-Lelle jaamavahe raudtee komplekssest ümberehitamisest koos samal lõigul asuvate raudteeületuskohtadega. Ene Sulg selgitas, et ohutuse tagamiseks on vajalik ehitada Kolmnurga kinnisasjale avalikult kasutatava tee õgvendus.

Eno Hermann esitas repliigi, et sel aastal on Kukesool juba kaks liiklusõnnetust toimunud ning ülesõitute turvalisemaks muutmine on väga oluline.

Pärast ettekannet vastas Ene Sulg volikogu liikmete küsimustele.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

4. Vallavara võõrandamine enampakkumisel – Roheluse maaüksus Järvakandis

Margit Pärna andis ülevaate Järvakandis asuva Roheluse maaüksuse suulise enampakkumise võõrandamisest. Margit Pärna selgitas, et Green Gravels on esitanud taotluse (dokumendiregistris 5-4/2023/542) nimetatud maaüksuse ostuks.

Majandus-, ettevõtlus- ja keskkonnakomisjon arutas taotlust ko-

misjoni koosolekul (dokumendiregistris 1-5.6/13) ning komisjoni arvamust arvesse võttes otsustas vallavalitsus esitada ettepaneku maaüksus võõrandada suulise enampakkumise teel. Kinnisasja võõrandamise alghind on 9700 eurot (alus: OÜ Kinnisvaraekspert 30.06.2020 hindamisaruanne nr 2006-8510-01/ES).

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

5. Huvihariduses ja huvitegevuses osalemise toetamise kord

Maret Salumäe andis ülevaate huvihariduse ja huvitegevuse korras, mida on erinevates komisjonides põhjalikult arutatud. Maret Salumäe selgitas, et määruse koostamise vajadus seisnes seni kehtiva määruse kaasajastamises ning täpsustamises.

Pärast ettekannet vastas Maret Salumäe volikogu liikmete küsimustele.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

6. Mittetulundustegevuseks toetuste andmise kord

Varri Väli andis ülevaate erinevates komisjonides põhjalikult arutatud mittetulundustegevuseks toetuste andmise korras.

Volikogule esitati hääletamiseks 4 muudatusettepanekut, millest 3 kiitis volikogu poolthälteenamusega heaks.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

7. Külade komisjoni esimehe ja aseesimehe valimine

Katrin Anto selgitas, et Ervin Lega on esitanud 24. aprillil avalduse külade komisjoni esimehe kohalt lahkumiseks.

Moodustati hääletuse komisjon koosseisus Maire Pettai (esimees), Triin Tarre ja Lauri Hollo. Toimus salajane hääletamine.

Hääletuse komisjoni esimees kuulutas välja valimistulemuse: Mait Järvik (11 häält) on külade komisjoni esimees ja Piret Priivits (10 häält) külade komisjoni aseesimees.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

8. Muud küsimused

1. Tiiu Teets andis ülevaate Valtu Seltsimaja tegevusest.

2. Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate, et riigihangete seaduse eesmärk on tagada hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine ning konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel; riigihangete planeerimisel ja korraldamisel arvestatakse sotsiaalsete kaalutluste, innovatsiooni rakendamise ning keskkonnasäästlike lahendustega.

Hans-Jürgen Schumann tutvustas Riigihangete keskkonnas läbi viidud "Kehtna valla haljasalade hooldus 2023-2025" hanget

ning selles osalenud ettevõtete nimekirja. Schumann selgitas, et riigihangete registris pole võimalik enne pakkumuse esitamise tähtpäeva saabunud pakkumuste sisu ega maksumusega tutvuda, millest tulenevalt ei olnud valla juristi Andi Liblikmani ettevõtte Andiamo OÜ hankes osaledes eelistatud seisundis. Schumann lisas, et sama kinnitas ka Rahandusministeerium, kes algatas 21. märtsil 2023 järelevalvemenetluse ning lõpetas järelevalvemenetluse 24. aprillil 2023.

Katrin Anto võttis teema kokku ning selgitas, et on Andi Liblikmaniga vestelnud, kes ei tunne end tekkinud olukorra tõttu hästi ning sooviks töö- ja õigusrahu. Kui niitmise suhtes on pretensioone, on tagasiside teretulnud.

3. Varri Väli andis ülevaate Kehtna valla 2035 arengukava tööversioonist.

Kehtna valla 2035 arengukava koostaja Ragnar Siil selgitas, et ettepanekuid laekus 12 adressaadilt, mis sisaldasid kokku üle 100 ettepaneku, mis hõlmasid nii kirjavigade parandusi kui ka sisulisemaid ettepanekuid. Ragnar Siil lisas, et sisse viidi enamik esitatud ettepanekuid.

Pärast ettekannet vastas Ragnar Siil volikogu liikmete küsimustele.

4. Katrin Anto andis ülevaate, et 10. juunil toimub Kehtna laululaval Raplamaa 35. Memme-taadi suvepidu "Rabade embuses loome oma loo".

Katrin Anto andis ka ülevaate, et 23. juunil toimub Järvakandis Rapla maakonna Maakaitsepäev, kus on auvalve Järvakandi Kultuurihalli juures, pidulik rongkäik staadionile ning erinevad esinemised ja töötodad.

5. Taivo Tüvist kutsus volikogu liikmeid üles osalema Kehtna Neliku osavõistlustel ja Möisate jooksudel.

6. Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate seoses Rail Balticu Põlma viadukti ehitusega Põlma viadukti ajutisest sulgemisest kuueks nädalaks alates 26.06.23 kuni 07.08.23. Schumann selgitas, et liikluskorraldus on nähtavad Kehtna valla kodulehel, sotsiaalmeedias ning sulgemisperioodil jooksev info www.tarktee.ee.

7. Maire Pettai andis ülevaate Kehtna valla avalike konkursside tulemustest. Ta selgitas, et uus abivallavanem ning keskkonnaspsialist asuvad ametisse 1. juunil ning Kehtna Raamatukogu direktor 1. augustil.

Kehtna Vallavolikogu järgmine istung on 20. juunil Kehtna vallamajas.

Volikogu dokumentidega saab tutvuda kodulehel www.kehtna.ee ning järelvaadata istungit Kehtna Vallavalitsuse YouTube'i kanalil.

Triin Tarre,
volikogu sekretär

Kehtna Vallavolikogus

Kehtna Vallavolikogu istung toimus 20.06.2023 Kehtna vallas. Toimus otseülekanne Kehtna Vallavalitsuse YouTube'i kanalil.

Istungil osales 21 volikogu liiget: Katrin Anto, Tõnis Blank, Eno Hermann, Mait Järvik, Kristo Kaaring, Enar Karuoja, Kalju Kalda, Leanyka Leisson, Ervin Lega, Allar Läll, Marko Matson, Mikk Meinberg, Lauri Mölder, Piret Priivits, Siim Riisenberg, Hendrik Ross, Moonika Schmidt, Angelyca Vaerand, Katrin Velleste ja Villy Vörk.

1. Uute ametnike tutvustus

Tanel Viks andis ülevaate Kehtna Vallavalitsuse uutest ametnikest.

Abivallavanem Rynaldo Puusep tutvustas end.

Keskkonnaspetsialist Mario Piirmets tutvustas end.

Volikogu võttis info teadmiseks.

2. Kehtna valla arengukava 2035

Ragnar Siil selgitas, et arengukava koostamine oli laiapõhjaline ja kaasav protsess, millesse andis oma panuse mitusada aktiivset valla kodanikku. Ragnar Siil selgitas, et dokumendi koostamisel töötati läbi kõik olulisemad riiklikud, maakondlikud ja Kehtna valla arengudokumendid, viidi läbi kaks suuremat strateegiaseminarit ning korraldati neli valdkondlikku ja seitse piirkondlikku arutelukohtumist. Ragnar Siil lisas, et kokku laekus arengukava tööversioonile üle saja ettepaneku ja täienduse - 12 üksikisikult ja kogukonna esindajalt, millega on dokumendi lõppversiooni koostades suures osas arvestatud.

Ragnar Siil ütles, et Kehtna valla missioon on luua tingimused täisväärtuslikuks eluks kogu elukaare

ulatuses looduslähedases, turvalises ja eneseteostust võimaldavas keskkonnas.

Varri Väli tänas Creativity Lab OÜ meeskonda hea koostöö eest.

Pärast ettekannet vastas ettekandja volikogu liikmete küsimustele.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

3. Kehtna valla üldplaneeringu kehtestamine

Marika Pärn (Hendrikson&Ko) selgitas, et Kehtna Vallavolikogu algatas Kehtna valla üldplaneeringu ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise 21.11.2018 otsusega nr 69. Marika Pärn andis ülevaate, et üldplaneeringu koostamise põhieesmärk on valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine ning selle alusel planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste, sealhulgas maakasutuse juhtotstarvete määramine.

Varri Väli tänas Hendrikson&Ko esindajaid ning vallaametnikke, kes osalesid nelja aasta jooksul üldplaneeringu koostamise protsessis.

Pärast ettekannet vastas ettekandja volikogu liikmete küsimustele.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

4. Kehtna valla määruse (üldplaneering) kehtetuks tunnistamine

Hans-Jürgen Schumann selgitas, et seoses uue üldplaneeringu kehtestamisega on vaja tunnistada kehtetuks seni kehtinud määrus.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

5. Kehtna valla 2022. aasta majandusaasta aruande kinnitamine

Marika Ojaperv andis ülevaate Kehtna valla konsolideerimisgrupi

2022. aasta majandusaasta aruandest.

Tõnis Blank andis ülevaate, et revisjonikomisjon arutas majandusaasta aruannet ning teeb ettepaneku aruanne kinnitada.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

6. Ühisprojektis osalemine ja omaosaluse tagamine EL SF meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ projektis „Raplamaa konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond“

Varri Väli selgitas, et RAEK-i tööstusalade arendamise projekti raames on plaanis arendada Järvakandi klaasiklastrit 260 000 euro ulatuses (sh omafinantseering 65 000 eurot).

Janek Kadarik andis ülevaate, milliseid projekte selle meetme raames kogu Raplamaal teostada plaanitakse.

Varri Väli selgitas, et RAEK ootab volikogu tasandil kinnituskirja, et osaletakse ühisprojektis, kaetakse 65 000 eurot omafinantseeringut ja 3 x 15 000 eurot kaasfinantseeringuid.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

7. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord

Rynaldo Puusep andis ülevaate, et 1. juulist 2023 jõustuv hooldereform tähendab, et riik tuleb hoolduse eest maksimise appi. Rynaldo Puusep selgitas, et seni on inimese katta olnud 100 protsenti hooldekodu kohatasust, aga alates 1. juulist 2023 jaguneb kohamaksumus teenust vajava inimese ja kohaliku omavalitsuse vahel.

Angelyca Vaerand esitas muudatusettepaneku ning see kiideti poolthälteenamusega heaks.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

8. Üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäära kehtestamine

Rynaldo Puusep selgitas, et see määrus kehtestab üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäära, mis aitab reguleerida hooldusteenuste eest tasumist ja tagab teenuste kättesaadavuse vastavalt inimeste vajadustele. Rynaldo Puusep selgitas, et piirmäära olemasolu võimaldab omavalitsusel vältida liiga kõrgete kuludega teenuseid ning pakkuda alternatiivina samaväärset, kuid soodsamat teenust, mille kulu jääb piirmäära raamesse.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

9. Kehtna Vallavalitsuse kui täitevorgani liikmete arvu kinnitamine

Tanel Viks andis ülevaate vallavalitsuse koosseisu muutmise seoses abivallavanem Rynaldo Puusepa ametisse nimetamisega.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

10. Külade komisjoni koosseisu kinnitamine

Mait Järvik esitles külade komisjoni uut koosseisu.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

11. Lelle aleviku Pärnu mnt 13 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine

Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate Lelle aleviku Pärnu mnt 13 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamisest seoses uue kauplese rajamisega.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

12. Järvakandi Mäe tn 2 maaüksuse

detailplaneeringu kehtestamine

Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate Järvakandi Mäe tn 2 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamisest, mille eesmärk on Järvakandi alevisse tankla ja sellega seotud kauplesehoone rajamiseks hoonestusala, ehitusõiguse, liikluskorralduse ja tehnovõrkude lahenduse määramine.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

13. Hoonestusõiguse seadmise lepingu lõpetamine ja operaatorteenuse lepingu muutmine

Tanel Viks andis ülevaate Hoonestusõiguse seadmise lepingu lõpetamisest ning Järvakandi Hooldekodu operaatorteenuse võõrandamise lepingu muutmisest seoses OÜ Balti Sotsiaalteenused kohustuste täitmata jätmisega. Pärast ettekannet vastas Tanel Viks volikogu liikmete küsimustele.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

14. Muud küsimused

Katrin Anto andis ülevaate esimesel poolaastal volikogus arutatud olulisimast teemadest.

Katrin Anto kutsus volikogu liikmeid osalema 23. juunil Järvakandis toimival Maakaitsepäeval.

Järgmine volikogu istung toimub 23. augustil.

Huvilised saavad tutvuda detailsemate dokumentidega kodulehel www.kehtna.ee ja järelvaadata 20.06.2023 volikogu istungit Kehtna Vallavalitsuse YouTube'i kanalil.

Triin Tarre,
volikogu sekretär

SAAME TUTTAVAKS

Head Kehtna valla inimesed!

Mina olen **Rynaldo Puusep (pildil)**. Soovin kasutada võimalust ennast vallahavale tutvustada. Alustasin kesaku esimesel päeval töötamist Kehtna Vallavalitsuses abivallavanema ametikohal. Alustuseks tänan vallavalitsust ja volikogu usalduse eest.

Haridustee on kujunenud Tallinna Ülikooli ühiskonnateaduste instituudis riigiteaduste suunal nii bakalaureuse- kui ka magistriõppe tasemel. Kõrgkoolis on avanenud võimalus jagada mõtteid n-ö mõlemal pool lauda – ühest küljest tudengina, kuid olla ka õppejõu rollis. Kirjutanud olen mitmeid poolakadeemilisi teaduspublikatsioone avalikust haldusest, valmistan ette kahte teadusartiklit ning olen lugenud “Poliitika sotsioloogia” ja “Eesti ühiskond ja poliitika” aineid.

Kehtna Vallavalitsuses on võimalik teoreetilistele teadmistele leida praktiline rakendus, mis ennekõike ehk rikastab vallamaja erinevate arusaamadega poliitikate kujundamisest. Meeldib on tõdeda, et kogu vallamaja on arvamuste paljususele avatud. Mina olen veendunud, et kolleegidega koostöös on võima-

lik lahendada ära mitmed nurjatud sõlmprobleemid, mis on vallahavale igikestvat meelehärmi põhjustanud ja mille lahendamise osas on mitmed meist juba ammu lootuse kaotanud.

Töö- ja juhtimiskogemus on seotud era- ja kolmanda sektoriga, rahvusvaheliste suhetega ning Euroopa Liidu haridus- ja kultuuriprogrammidega. Kõige kõrgemalt hindan tegevust Eesti ühe kõige võimekama rahvus-

vahelise noorteorganisatsiooni Avatud Ühiskond MTÜ tegevjuhina. Aastate jooksul tehtud tööd on korduvalt märgatud ja tunnustatud erinevate nominatsioonidega: aasta noorsootöötaja, aasta vabatahtlik, aasta hea eeskuj, aasta noorteorganisatsioon, Raplamaa Aasta Tegu jm. Abivallavanemalt võib seega kindlasti oodata senisest enam noortevaldkonna huvide eest seismist.

Aktiivne osalus Eesti kodanikuühiskonnas on mind tööalaselt viinud mitmeks aastaks välismaale. Viimastel aastatel on tähelepanufookus olnud suunatud tegevusele rahvusvahelistes huvikaitseorganisatsioonides ja mõttekodades, mis on seotud Euroopa Komisjoniga ja institutsiooni poliitiliste eesmärkidega. Erasektoris olen neli aastat juhtinud meeskonda, mis pühendus Euroopa Liidu tasandil haridus- ja kultuuriprojektide kirjutamisele ning koordineerimisele.

Pean oluliseks maandada ootusi, mille kohaselt peaks varsti-varsti omavalitsus leidma toetuste-kullapaja ning pärast seda saab iga laps oma isikliku skatepark'i – kindlasti mitte. Projektitoetus peab olema eesmärk millegi saavutamiseks, kuid toetuste saamine ei tohi olla eesmärk omaette.

Kehtna Vallavalitsuse kõige olulisem väljakutse, lähtuvalt Kehtna valla uuest arengukavast, on jätkata keeruliste reformidega, et parandada asutuste haldusvõimekust. Ainult tugevate haldusstruktuuridega asutused on võimelised suuremahulisi ja pehmete väärtustega seotud projekte ellu viima. Viimane puudutab kogu haldussüsteemi - koolid, lasteaiad, noortekeskused, raamatukogud, külalatsid, tugispetsialistid, abipersonal jt. Soovime parandada avalike teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust, muuta töötasud konkurentsivõimeliseks ning tuua Kehtna valda uusi spetsialiste.

Arenguhüppeks vajalikud muutused ei sünni üleöö, kuid murekohtadega on vaja tegeleda senisest jõulisemalt, süsteemsemalt ja osapooli kuulates, vajadusi arvestades. Põhiküsimus on, kuidas muutusi ellu viia nii, et ka kogukonnad muudatuste vajalikkust mõistaks ja toetaks. Kehtna valda on seni hoitud ja juhitud vastutustundlikult ning eelmainitud teekonnal on astunud juba pikad sammud. Abivallavanemana loodan, et saame suurte sammude tegemist jätkata, et Kehtna Vallavalitsus saaks ka kauges tulevikus meie inimesi tiivustada suurte tegudele.

Olen **Mario Piirmets (pildil)**. Asusin alates 1. juunist tööle keskkonnaspetsialistina Kehtna Vallavalitsuses. Sündinud ja üles kasvanud olen Tallinnas, viimased 15 aastat elanud Türil. Olen abielus, peres kasvab kolm last. Lõpetasin veebruarikuus Räpina Aianduskooli keskkonnakaitse eriala. Varem olen töötanud mööblitööstusettevõttes CNC-pingoperaatorina ning eelnevalt laonduses. Minu valdkonnaks vallavalitsuses on heakorra- ja haljastustööde korraldamine, jäätmehooldus, raie- ja kaeveldade väljastamine ning muude keskkonnavalaste küsimuste lahendamine. Isiklikult hoolin loomastiku, linnustiku, mitmekesise taimestiku ja metsa säilimisest. Keskkonnaspetsialistina soovin panustada puhta elukeskkonna kestmiseks kogu Kehtna vallas.

Soovin kõigile kaunist suve!

Kehtna Kunstide Kooli kevad 2023

Meie koolil möödus taas üks edukas aastaring. Koolis õpib 101 õpilast, muusika huvialal 48 ja kunstialal (ka klaasikunst) 57. Koolis tegutsevad veel lastekoor (29 lauljat), noortebänd (7 liiget), mudilaste muusikaring (15 mudilast), poistekoor (10 poissi), laulustuudio (13 lauljat) ja keraamikaring täiskasvanutele (12 osalejat).

Oli väga tegurohke aasta. Korraldasime kolm suurt konkurssi: maakondliku kujutava kunsti konkursi „Oma silmaga“, üleriigilise kunstikonkursi „Minu klaas“, Kehtna valla laste ja noorte lauluvõistluse, osalesime Raplamaa laulukarussellil, vaskpühkpillide ja kitarril üleriigilistel konkurssidel, esinesime rohketel kontsertidel nii meie koolis kui ka väljaspool kooli, meie lastekoor Kraaks osaleb laulu- ja tantsupeol „Püha on maa“ jpm. Meie kooli õpetajad on professionaalsed, pühendunud ja imelised inimesed!

Sellel aastal lõpetas meie kahes majas kokku kolm noort. Muusikaosakonnas on sel aastal üks lõpetaja - **Mart Villig**. Mart lõpetab puhkpilli põhiõppe ja on puhkpilli õppinud 7 aastat kahe õpetaja, Raimo Tappo ja Enri Rimmelgase juhendamisel. Kunstiosakonnas on kaks lõpetajat.

Kirke Elvelt, kunsti vabaõppe 4 aastat (Kehtna), juhendaja õp Saima Randjärv, ja **Teele Jõesaar**, kunsti vabaõppe 4 aastat (Järvakandi filiaal), juhendaja õp Keiu Kuresaar.

Traditsiooniliselt tutvustame oma lõpetajaid siin väikese küsitlusega.

Küsitleb Laura Koit, vastab Mart Villig:
Kas Sa oleksid valinud ka mingi teise eriala?

Kunsti vabaõppe lõpetaja Kirke Elvelt ja õpetaja Saima Randjärv.

Alguses oli plaan minna trumme õppima, aga tegin ikkagi õige valiku hakata puhkpilli õppima.

Mis on Su kõige eredam kontserdimälestus?

Kõige eredam kontserdimälestus oleks kas meie viimane esinemine Rotary klubile või siis esinemine Rapla Riigimajas. **Milline pala Sinu lõpukavast meeldib sulle kõige vähem, miks?**

Ilmselt John Philip Sousa "The Gladiator", kuna see lugu oli nii pikk ja huuli väsitav, aga see-eest on see väga vingel lugu.

Küsitleb Jasmin Mitev, vastab Kirke Elvelt:

Mis on Sinu esimene meenutus selle kooliga seoses?

Esimene meenutus, mis mul KKK-ga pähe tuleb, on meie

tagumine savitööruum, kus olin tegutsenud juba enne kooli sisseastumist. Keraamika meeldib siiani.

Mis on Sinu lemmikteos, mida oled kunstikoolis loonud ja mida sooviksid veel luua?

Minu kõige suurema ajakuluga töö on natüürmort kõrvitsast, mis võttis umbes 1,5 kuud aega.

Kui mul oleks veel üks töö, mida tahaksin teha, siis teeksin suure loodusmaali lõuendil. Kui aga teha mingi humoorikas pilt, siis valiksin midagi vana Eesti elust, inspiratsiooniks midagi Kilplastest või Rehepapist. Sooviksin kindlasti veel siidimaali teha.

Mis sulle veel meenub seoses Kehtna Kunstide Kooliga?

Üks meeldejäätavamaid üritusi selle õppeaasta jooksul aprilli keskel, kui ma käisin Eesti

Kunstikoolide Liidu noorteühenduse kolmepäevases laagris Viljandi Kunstikoolis. Seal oli organiseeritud väga palju tegevusi, nagu "Euroopa kultuuri-pealinn Tartu 2024" tutvustus, kleepsude tegemine, töötoad ja palju muud huvitavat. See oli väga hästi korraldatud ning ka toit oli hea ja noortepärane.

Küsitleb õpetaja Keiu Kuresaar, vastab Teele Jõesaar:
Kuidas on kunstikool Sind ja Sinu maailmavaadet mõjutanud?

Olen õppinud end paremini väljendama, mitte küll läbi joonistamise, kuid ka luule on kunstivorm. Ilma kunstikoolita poleks ma leidnud teed luuleni. Pidevalt leidsin end unustamas, et aeg eksisteerib, kuna kesken-dusin kunstikoolis oma töödele ja sõpradele.

Milline kuulus kunstiteos kirjeldab kõige paremini Sinu kunstikoolis veedetud aega?

Minu aega kunstikoolis kirjeldab kõige paremini Jan Steeni teos "Beware of Luxury". See pilt on kaootiline, täpselt nagu aeg, mis sai vabaõppes veedetud.

Mis on Sinu esimene mälestus selle kooliga seoses?

Ma ei oska öelda, mis on minu esimene mälestus, kuid kõige erksam on aeg, mida veetsin oma sõpradega. Mis on Sinu lemmikteos, mida oled kunstikoolis loonud?

Minu jaoks on kõik tööd kenad ja ma ei näe mingit vajadust valida lemmiktööd.

Kallid Mart, Kirke ja Teele! Oleme näinud teie tõsist huvi muusika ja kunsti vastu, sest muusika ja kunstimaailm on IMELINE. Sammuge ikka edasi samas maailmas!

Edukat loometee jätku teile!

Maiu Kell-Kangur,
Kehtna Kunstide Kooli direktor

Kunsti vabaõppe lõpetaja Teele Jõesaar (KKK Järvakandi filiaal, õpetaja Keiu Kuresaar).

Kehtna KKK puhkpilli põhiõppe lõpetaja Mart Villig ja õpetaja Enri Rimmelgas.

Fotod: erakoju

Kehtna on 2022. aasta vabatahtlik päästekomando

Siseministerium tunnustas Kehtna Päästekomandot aunimetusega "Aasta vabatahtlik päästekomando 2022". Tunnustusüritus oli 30. mail Glehni lossis.

Osalesime tseremoonial viie päästjaga. Kehtnas säilitasime samal ajal väljasõiduvõimekuse. Varem on Raplamaalt sarnase tunnustuse osaliseks saanud Raikküla ja Lokuta vabatahtlikud päästekomandod.

Kehtna komando on 101 aastat vana. Komando koosseisus on kuusteist vabatahtlikku päästjat - üheksa meest ja kuus naist. Oleme valmis reageerima 24/7 ja 365 päeva aastas. Päästeametiga sõlmitud lepingu järgi on rea-

geerimiskiirus kümme minutit ja vähemalt kahe päästjaga. Eelmise aasta keskmine väljasõidu kiirus oli teate saamisest väljasõiduni 2 minutit ja 55 sekundit. Väljasõite oli aasta lõpuks 127. See on kurb rekord. Nii palju kordi ei ole varem väljasõite tehtud. Selle aasta statistika näitab aga veel suuremat väljasõitude arvu. Juuni keskpaigaks on kogunenud neid 108.

Meie kasutuses on tänapäevane maastiku-suutlik kustutusauto Scania, mille eelmisel aastal Päästeametilt komando aastapäevaks saime. Lisaks üsna eakas paakauto Scania ja maastikukustutuseks, kannatanu transpordiks ning logistiliseks transpordiks kohandatud UTV. Kehtna paakauto oli eelmisel aastal enimreageeriv paakauto Raplamaal.

Kehtna Päästekomando panustab väga palju

ennetustegevustesse. Tehakse kodunõustamisi, käiakse koolides ja lasteaedades esmasest ohutusest rääkimas, viiakse läbi koolitusi ning infopäevi. Korraldatakse ja osaletakse tuletõrjespordiüritustel. Aastaid on panus antud KEAT- (kaitse end ja aita teist) ja päästeala noortelaagri töösse.

Sügav kummardus Kehtna pritsumeeste ja -naiste ees. Te olete parimad!

"Jumalale auks, ligimesele kaitseks!"

Eno Hermann,
Kehtna Päästekomando juht

Siseministerium tunnustas Kehtna Päästekomandot aunimetusega "Aasta vabatahtlik päästekomando 2022".

Foto: erakoju

Head lõpetajad!

Olete jõudnud olulise verstapostini oma haridusteel, mille üle uhkust tunda. Koolilõpetamine tähistab teie jõupingutusi, pühendumist ning näitab teie kasvamist isiklikult ja akadeemiliselt. Olge uhked kõigi oma saavutuste üle, mida olete koolis teinud ja korda saatnud. Mõelge ja olge tänulikud oma vanematele, õpetajatele, sõpradele ja perekonnale, kes on alati olnud teie kõrval, julgustades ja toetades teid.

Haritud inimesed on suur varandus, eriti väikese Eesti jaoks. Seega on väga oluline, et valite uue etapi, kus jätkate seda teed, et omandate uusi oskusi ja teadmisi. Olge uudishimulikud, õppige pidevalt uusi asju, unistage suurelt ning ärge kartke väljakutseid. Soovime, et igaüks leiaks just enda jaoks selle põneva teeotsa, et jätkata uut ja põnevat eluetappi. Palju õnne, edu, kannatlikku meelt, põnevaid väljakutseid oma uutes valikutes!

Kehtna Vallavalitsus

Eidapere Kooli 9. klassi lõpetajad vasakult: klassijuhataja õpetaja Ester Randma, Gregor Saarsalu, Kaur Juurik, Mattias Lobjak ja Sille-Simone Laak.

Foto: LIIS BENDER

Valtu Põhikooli lõpetajad. Esireas vasakult: klassijuhataja Tiina Tunnel, Katriine Kiara Roosi, Kirke Elvelt, Luisa Riisenberg, Emma Aas, Maribel Trei, Viktooria Käsper. Tagareas vasakult Sten Niin, Hendrik Palandi, Joosep Meresmaa, Taaniel Palmisto, Marko Rutšs, Henriko Vaarpuu, Markus Anniko.

Foto: JOONAS KREUZ

Järvakandi Kooli lõpetajad vasakult: Kirke Reimal, Keivo Luht, Sirli Sagur, Iris Rego, Lennart Lega, Annabel Kosk, klassijuhataja Aime Liiv, Rednar Martin, Grete Hollo, Ragnar Kirsipuu, Brita Vahter, Teele Jõesaar, Marten Johan Ahtijainen ja Hanna Vaikre.

Foto: MARKUSMANGUSSON

Kehtna Põhikooli lõpetajad. Esireas vasakult: klassijuhataja Laura Ginter, Krislin Kadak, Angelina Schults, Abelia Gleizdants, Katrin Kummets, Laura Koit, Laura Laksberg, Marybel Paio, Amiina Pajo ja Joosep Koort. Tagareas vasakult: Indrek Männamaa, Karel Pihl, Mattias Kald, Robin Koort, Riivo Aas, Markus Lullu, Rando Glük, Ronan Kraus ja Hugo Särev. Pildilt puudub Katrin Ringo.

Foto: CAMILLA KÄNNOLA

LÜHIDALT

Selgusid Raplamaa 2022. aasta parimad ettevõtted

15. juunil tunnustati Jaluse külas Raplamaa parimaid ettevõtteid.

Raplamaa parimate ettevõtete konkurs on Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskuse (RAEK), Raplamaa Omavalitsuste Liidu ja Raplamaa Partnerluskogu läbiviidav kõrgeim maakonna tunnustus ettevõtetele ja ettevõtjatele, kelle tegevus ning eeskujud on enim mõjutanud Raplamaa inimeste heaolu, suurendanud elanike tööhõivet ja sissetulekuid, muutnud maakonda atraktiivsemaks selle elanikele, külastajatele, investoritele; on aidanud kaasa maakonna positiivsele mainele ja arengule. Hindamise aluseks olid kandidaadi 2022.

aasta tegevus ja majandustulemused. Konkursile esitati kokku 57 kandidaati seitsmes erinevas kategoorias.

Kehtna vallas leidis äärmärkimist kolm ettevõtet. Aasta äriteo kategoorias oli nomineeritud OÜ Hepa (uus tanklakompleks Kehtnas), Aasta uustulnuk – CP Horses OÜ ja Vana kala 25 laureaat – Artur Kokk (OÜ Tavex).

Kadi Saks pälvis EOK tunnustuse

Valtu Põhikooli õpetaja Kadi Saks pälvis Eesti Olümpiakomitee 100 tunnismärgi Eesti sporti panustamise eest. Kadi Saks juhendab Kehtna vallas iluvõimlemise treenerina mitut rühma. Sel aastal tähistavad Kadi Võimlejad oma 22. sünnipäeva.

Konkurss „Kaunid kodud 2023“

1936. aastal kutsus Konstantin Päts ellu üleriikliku kodukaunistamise hoogtöö kampaania. 1997. aastal taaselustas selle idee president Lennart Meri. Alates 1999. aastast organiseerib Eesti Kodukaunistamise Ühendus MTÜ konkursi, mis on nüüdseks saanud nime „Eesti kaunis kodu“.

Raplamaal valib maakondlikud kaunid kodud Raplamaa Omavalitsuste Liit ning neile omakorda esitab valla valikud Kehtna Vallavalitsuse ajutine komisjon.

Kehtna Vallavalitsus kutsus inimesi üles märkama ja tunnustama meie valla kauneid kodusid kodulehe, sotsiaalmeedia ja Valla Vaatleja kaudu. Sel aastal oli tähtaeg 20. mai ning kokku esitati kaheksa kodu ja neli ühiskondliku hoone ning avaliku ruumi kandidaati. Komisjon oli viieliikmeline: Anne Ojasalu, Martin Lever, Katrin Anto, Katrin Velleste ja Seily Sögel-Raid.

Meie vald on looduslikult kaunis paik, mida inimesed oma kodu rajamisel oskavad hästi kasutada. Juba olemasolevaid looduslikke elemente osatakse oskuslikult sobitada ümbritsevaga. Komisjon hindas hoonete ja aia terviklikkust, heakorda, haljastust ning erinevate vormide kokkusobimist.

Konkursile esitatud majapidamised, mis märgitakse ära vallavanema tänukirjaga:

- **Enel Hakmann - Madise-Niine talu**, Valtu-Nurme küla.
- **Cerly-Marko Järvela ja Kaire Pihlakas** - Nurmatsi talu, Saksa küla.
- **Lelle rahvamaja, raamatukogu, lasteaed** - Lelle alevik.
- **Rahu 19 KÜ** - Järvakandi alev.

Seily Sögel-Raid ja Anne Ojasalu

Ühiskondlikest hoonetest ja avalikust ruumist pälvivad tunnustuse:

Foto: KATRIN VELLESTE

Villa Katarina, Järvakandi alev, Ujula 2. Kadrin Karro-Tagapere ja Mati Tagapere.

Villa rajati 60-ndatel ehitatud maja krundile, kus tegutsesid autokool ja motoklubi. Villa Katarina ehitas oma kätega valmis Kadrini abikaasa Mati Tagapere. Maja on valmistatud peamiselt puidust ning on seest huvitava lahendusega. Villaesist kaunistab purskkaev. Terrassi äärde on rajatud peenar püsilillede ja okaspuuvormidega. Lisaks istutati ühisel jõul aia äärde erinevaid lehtpuid. Maja juurde kuulvasse kõrvalhoonesse plaanib Mati ehitada motomuuseumi, mis on juba poolenisti valmimas.

Foto: SEILY SÖGEL-RAID

Lelle kalmistu, Põllu küla. Evelin Reinaus.

Põllu külas asub üks vana ja väärikas rahupaik. Kalmistu on alati hästi hooldatud. Paika ääristab tee poolt korrektne kiviaed ning sissekäikudeks on raudväravad. Kalmistult avanevad kaunid vaated ümbrusele, mida ilmestavad erinevad pinnavormid.

Kaunimad kodud ja koduaiad:

Fotod: SEILY SÖGEL-RAID

Mati ja Aime Mahlapuu, Viivi ja Ülo Mahlapuu - Kutsari talu, Inglise küla.

Looduslähedase ja omapärase kauni suvekodu on rajanud Keila jõe äärde Inglise külla Aime ja Mati Mahlapuu. Piki jõekallast on rajatud kaunis püsilikest peenar. Peenart liigendavad mitmest kohast trepiastmed jõeni. Aeda ilmestavad taiesed, mis on kokku pandud nii loodusmaterjalidest kui ka majapidamisest üle jäänud esemetest. Selle aia rajamisele on lähenetud väga loominguliselt.

Foto: SEILY SÖGEL-RAID

Liia Moorits ja Raivo Rebane - Naistevalla maja, Saunaküla.

Saunakülas, metsa rüpes asub Naistevalla maja. Aed on rajatud aiakunsti kõigi reeglite järgi. Liia Moorits ja Raivo Rebane on loonud aias harmoonilise keskkonna. Kõik aiaraajatised on korrektsed ja viimistletud. Selgete piirjoontega ja voolujoonelised peenrad loovad aeda kunstilise täiuse. Oskuslikult on ära kasutatud nii ümbrusest leitud kui ka oma aia maapõuest välja kaevatud suuri raudkive. Nendest kividest on maitsekalt kujundatud peenrad koos hästi sobitatud okaspuuvormidega. Aed on pilkupüüdev, hoole ja armastusega rajatud. Viie aastaga on Liia ja Raivo oma jõu ning kätega renoveerinud ja ehitanud vana talumaja endale koduks.

Kauni Kodu eripreemia:

Aliis ja Urmo Ustav - Vahtra talu, Selja küla.

Selja külas Vahtra talus on loodud lastesõbralik armas noorpere kodu. Aeda ilmestavad elupuuekk ja korrektselt rajatud murupinnad. Sissesõit on ääristatud valgustitega. Hubaseks koosviibimiseks on rajatud kõigi mugavustega suveköök.

Foto: SEILY SÖGEL-RAID

Rabade embuses loome oma loo

Memme-taadi suvepeo korraldustoimkond. Vasakult: Katrin Jair, Tiiu Teets, Maret Salumäe, Kairi Schumann, Mariina Madisson, Sigrid Kalle-Vainola, Urve Pregel ja Seily Sögel-Raid.

Foto: AARE HINDREMÄE

Kehtna Klubi tantsurühm Tabatinnad. Vasakult: Maie Säde, Silvia Gontšarenko, Sigrid Kalle-Vainola, Airika Mürkhein, Helju Rosen, Malle Puda, Öie Kabonen ja Lili Saksing.

Foto: AARE HINDREMÄE

Raplamaa memme-taadi suvepidu kandis ümmargust numbrit – 35. Pidulavast seekord Kehtna vald, kellele see oli pärast ühinemist Järvakandiga esimene kord ühendvallana ettevalmistusi teha.

Vöökirjamustrit ja murakamarja tunnusena kandnud pidu kandis pealkirja

„Rabade embuses loome oma loo“.

Kehtna laululaval astus üles umbes 250 nooruslikku lauljat-tantsijat kolmest vallast – Kohila jäi seekord kõrvale. Algul pidi neil olema samal päeval kihelkonnapäev, mis siiski edasi lükkus.

„Rabade ja metsade vahele oleme loonud oma kodu, siin oleme sirgunud, siin tahame laulda ja tantsida,“ ütles pidu avades Kehtna vallavolikogu esi-

mees Katrin Anto.

„Raplamaa on rabarikas maa. Meie kodud on rabade embuses ja meie inimesed on rabausku, rabad on rikastanud meie kultuuri ja vorminud meeli,“ oli kirjas kavalehel. Peo stsenaariumi pani kokku Mariina Madisson, teda toetasid Helle Pohla tantsujuhina ja Ene Kangur lauljuhina. „Laulud said valitud koduteemalised,“ rääkis Kangur repertuaari valikust. Peaegu

kõikide laulude pealkirjaski oli sõna „kodu“. Laulukaare all oli üheksa laulukollektiivi, tantsupörandal käis 14 rühma, vahepeal mängis kapell. Mahedad laulu- ja tantsuviisid panid kaasa õotsuma ka publiku.

Vahetektides kõlasid vaheldumisi igihaljad mõtted kodust, aga kuna olime rabade piirkonnas, jooksis teise plaanina läbi raba teema. Olgu selle kohta vaid üks näide. Mõista-mõista,

mis see on: on maa, aga ei kanna, on vesi, aga sõuda ei saa? – Raba.

Kahetunnise kontserdi viimane number oli „Kungla rahvas“, mida ühiselt esitasid lauljad ja kõik tantsijad. Pärast kollektiivide juhtide tänamist seadis end kärmelt valmis Nedsaja Küla Bänd Setomaalt ja rõõmus koosviibimine jätkus tantsu keerutades. Ilusat pidu toetas üliilus ilm.

Reet Saar

Kevade ilu fotokonkursi tulemused on selgunud!

Fotokonkursi esikoht „Ploomiõie päike“. Autor Aive Mägi,

Üle kahe kuu vältas konkurs „Kevade ilu“, kuhu laekus 38 tööd. Meie žürii koosseisus Tanel Viks, Katrin Anto, Aare Hindremäe, Joonas Kreuz, Maire Pettai ja Varri Väli selgitasid välja 1.–3. koha ning välja anti ka kaks eripreemiat. Oma lemmiku sai valida ka Facebooki publik.

Facebooki lemmikuks sai „Terve Kehtna vikerkaar“ Janne Jemmer (66 häält)!

Žürii hääled: 1. koht „Ploomiõie päike“ Aive Mägi, 2. koht „Ninakas tegelane“ Aive Mägi, 3. koht „Kevad tiigis. Varsakabi“ Riina Laurimaa. Eripreemia „Ilu“ Kaire Pihlakas, eripreemia „Elutahe“ Liisi Karuoja.

Palju õnne kõigile võitjatele ja suur tänu osalejatele!

Seily Sögel-Raid

Facebooki lemmikuks sai foto „Terve Kehtna vikerkaar“. Autor Janne Jemmer.

MÄRKA JA TUNNUSTA 2023!

Kehtna vallas on palju tublisid elanikke, kes loovad oma tegevusega väärtusi, mis puudutavad elanikkonda laiemalt.

On aeg taas vaadata enda ümber ringi ja esitada kandidaate Kehtna valla tunnustamisele.

Ettepanekuid ootame vabas vormis või valla kodulehelt leitaval vormil aadressile kehtna@kehtna.ee.

- „Aasta tegija/tegu“ on tunnustus, mis antakse füüsilisele või juriidilisele isikule, kes on Kehtna vallas aunimetuse omistamisele eelneval aastal korda saatnud tegevuse või korraldanud sündmuse, mis on vallale oluline ning mõjutanud positiivselt valla elanikke või toonud Kehtnale kui paikkonnale tuntuks. Auhinna andmise kinnitab vallavalitsus korraldusega.

Valdkondlikud tunnustused:

- Aasta majandustegu ehk ettevõtlusauhind antakse välja ettevõttele, mille asukoht või üks põhitegevuse koht asub Kehtna valla haldusterritooriumil.
- Aasta haridustegu antakse välja silmapaistva panuse eest haridusse.
- Aasta noortevaldkonna tegu antakse välja silmapaistva panuse eest noorte heaks.
- Aasta kultuuritegu antakse välja silmapaistva kultuurielus toimunud panuse eest.
- Aasta sporditegu antakse välja silmapaistva spordivaldkonna panuse eest.
- Aasta sotsiaaltötegu ja pereväärtuste hoidja antakse välja silmapaistva sotsiaalvaldkonna panuse eest.
- Aasta küla antakse välja kogukonnale, kes on silma paistnud erakordse vabatahtliku panusega.
- Sädeinimene antakse välja silmapaistva vabatahtliku tegevuse eest kogukonnas.
- Valdkondliku tunnustuse saaja valib välja vastav vallavolikogu komisjon.

Lisaks saab teha ettepanekuid valla aukirjale ja tänukirjale. Auhinnad antakse kätte valla aastapäeva tähistamiseks korraldataval üritusel.

Taotlused palume saata hiljemalt 20. augustiks.

Valla kõikide tunnustuste kohta saab infot valla kodulehelt <https://kehtna.ee/tunnustamine>

Raplamaa tänavused kauneimad kodud on üle vaadatud

Parimateks tunnustati Liia Mooritsa ja Raivo Rebase kodu Saunakülas (Kehtna vald), Evelyn ja Denis Kaibajaineni Viduva puhketalu Laukna külas (Märjamaa vald) ning Tanel Torgeri ja Merle Võigase kodu Lõiuses külas (Rapla vald).

Igal aastal otsitakse Raplalaal üles kõige kenamad kodud, et pererahvast tehtud töö eest tunnustada ning parimad neist presidendi vastuvõtule ja üleriigilisele kauni kodu konkursile saata. Otsuse tegemiseks sõidab konkursikomisjon ühe päeva jooksul kõik kodud läbi, et oma silmaga koduaed üle vaadata ja uurida selle sünnilugu.

Tänavune ringsõit leidis aset 20. juunil ja sellest võtsid osa Silvi Ojamuru, Ülle Lagus, Tiina Martin, Katrin Velleste, Anu Adamson ja Margus Vaher.

Liia Mooritsa ja Raivo Rebase kodu iseloomustavad professionaalse viimistlusega voolujoonelised ja looklevad peenrad ning oskuslikult kasutatud suured raudkivid. Haljastuses on nad eelistanud okaspuid, roose ja hortensiaid.

Aed ise on noor. Liia ja Raivo on vana talumaja renoveerinud ja sellest endale kodu loonud viimase viie aasta jooksul. Nii koguvad ka taimed koduaias alles oma tõelist lopsakust.

Raplamaa Sõnumid

Isade muusikalistes jälgedes...

(Algus 1. lk)

Sellest ajast, kui SiCaNa viimast korda koos musitseeris, on palju vett merre voolanud... Bändiliikmed pidid leidma endale muud tegevust, peredes sirgusid lapsed ning elu läks edasi. Rahva armastus SiCaNa vastu aga jäi.

SiCaNa muusika ja Ardo Juhkovi laulud kostavad Järvakandi Kooli kooliraadios kõigil olulisematel sündmustel (nt kooli sünnipäevad ja kokkutulekud, muuseumiöö jt). Ansambli pärand on „raitud“ ka Järvakandi kultuuri ja ajalugu käsitlevatesse raamatutesse.

Kodukohale on truuks jäänud mitmed SiCaNa liikmete järeltulijad, kes on oma elu, tööd ja tegemised ning anded sidunud just Järvakandiga. Kes siis ei teaks näiteks Järvakandi tulinäiteks spordihinge Margus Seppa, või Jaanus Randlat, kes hoiab juba pikki aastaid elus koolibändi Welled järjepidevust ja traditsiooni. Vähe sellest! On see siis juhus või saatus, kuid mitmed neist töötavad täna Järvakandi Koolis (Margus Sepp, Jaanus Randla, Marianne Sepp, Heivi Äärma).

Et neid seob ka armastus muusika vastu, sündis 2015. aastal asjade loogilise jätkuna õpetajate bänd Zeniil, kuhu kuulus lisaks eelnimetatuile ka Järvakandi kultuurihing ja muusikaõpetaja Eha Sepp. Bändiga esineti paar korda Järvakandi Igamehe Maratoni (JIM) *afterparty*'l, samuti kooli jõulupeol ning karnevalil.

Selline algul ilmselt ühekordse projektina mõeldud esinemine leidis aset ka 2021. aasta JIM-i *afterparty*'l, kui õpetajate pundiga liitus Janno Juhkov, kes juurte poolest on täiesti Järvakandi poiss. Lisaks maratoni läbimisele lubas Janno õhtul ka DJ pulti asuda. Kuna tal Pärnust Järvakanti tulemist nagunii juba oli ja ka lavale tuli minna, sündis sõnamängu ja meeste ühe varasema ühise saunaõhtu tulemusel idee tekitada kooslus, mis tundus kui publikumagnet: „Laval üle aastate koos Sepp, Randla, Juhkov ja Äärma!“

Ja nii astus lavale koosseis, kuhu kuulusid Ants Sepa lapsed Margus ja Marianne, Jaanus Randla poeg Jaanus, Ardo Juhkovi poeg Janno ning Hans Äärma tütar Heivi. Et see vastloodud bänd vajaks ka ühte tugevat muusikalist juhti, kutsuti kampa ka Eha. Vokaal - Janno Juhkov ja Eha Sepp, trummid - Margus Sepp, klahvpillid - Marianne Sepp, bass - Jaanus Randla ning kitarr - Heivi Äärma.

Sel esimesel ülesastumisel võeti Eesti popmuusika klassi-

kasse kuuluvate palade kõrval areldi esitada ka mõni SiCaNa laul. Publik tervitas „tähti-ühiks-õhtuks“-bändi marulise ning laulis kõik tuntumad laulud kaasa. Kiirelt täitus ka tantsuplats. Eriti meeliülendav oli hetk, kui laval laulsid koos isa-poega Ants ja Margus SiCaNas Antsu poolt esitatud laulu „Mul on üks sõber“. Silmad said veekalkvele nii noorematel kui ka vanematel kuulajatel.

Kui esimesest katsetusest oli toibunud ja asja üle eneses järele mõeldud, saadi uuesti kokku - tundus, et seeme oli viljakasse pinda kukkunud. Nii otsustatigi, et kindlasti esinetakse ka JIM 2022 *afterparty*'l ja et maimukesel oleks ka nime vaja. Kaaluti üht ja teist, kuni lõpuks jäi sõelale Janno pakutud Estraat.

Olgu siinkohal selgituseks öeldud, et bänd ei püüa mingil viisil kopeerida või taasluua ansamblit SiCaNa. Isade jälgedes astudes hakkas meid aja möödudes lihtsalt üha rohkem kõnetama kogu see idee ja kontseptsioon, põlvkondade vaheline side, ühised juured ja mõistagi ka armastus muusika vastu. See on ka nostalgia ning austus SiCaNa pärandi vastu. Kogu seda tausta arvesse võttes on ütle mata tore ning äge koos musitseerida!

Tänaseks on koosinemisi kogunenud neli: kahel korral JIM-i aftekal, lisaks Järvakandi Kooli talendishow'l ning Raplamaad väisanud Leedu haridusjuhtidele. Juba on tulnud ka esimesed esinemiskutsed.

Järgmine planeeritud esinemine Järvakandi kogukonnale ja külalistele on Järvakandi Igamehe Maratoni *afterparty*'l 12. augustil.

Kuni südames on soov ja tahtmine bändi teha, leiame ikka ja jälle tee prooviruumi, et lihtsalt musitseerida nii enda kui ka publiku rõõmuks!

Heivi Äärma

HEIVI ÄÄRMA

SiCaNaga seoses meenuvad mulle korrad, kui isa mind proovi kaasa võttis. Samal ajal, kui suured inimesed pilli harjutasid, sain mina Järvakandi vanas klubis vabalt ringi kolada. Eriti põnev oli mõistagi pilliruum! Sellest, et bändiproov oli oluline, sain lapsena aimu perekondlikel koosviibimistel. Sageli oli isa ühise nääriõhtu tähistamise asemel hoopis pilliproovis! Nojah... kuna ta oli tol ajal meie kandis ka tuntud Näärivana, siis sobis pilliproov kattevarjuna ju kenasti ära kasutada. Kuna isa oli ka hea näitleja, siis ei taibanud ma pikki aastaid, kes too külla saabunud Näärivana tegelikult oli!

Olen väga tänulik, et minu ellu bänditegemine tuli. See on minu jaoks tõeline teraapia. See on just see kild, mis elust ja eneseteostusest

JANNO JUHKOV

Aastaid tagasi istusin Mikk Targoga minu juures saunas ja kuulasime muusikat. Panin SiCaNa vanade salvestustega plaadi mängima. SiCaNa polnud mingi niisama põlveot-sabänd. Ikkagi bigbänd! Mikk kuulas ja oli nii sillas! Nii sellest, et see oli salvestatud otse, mikrofoniga saalist, kui sellestki, et see polnud n-õ kokku lõigatud. Ta ju teadis tolle aja võimalusi ning ütles juba heli järgi ära, et tegemist on väärt pillide ja vingete pillimeestega. Just see, et seal oli sees mõni vale noot, mõni pasunakiiks, et see on nii aus ja hea nagu istuks kontserdil. Liiga puhtaks aetud muusikat on liiga palju, „elus“ muusikat ei ole enam. Ma saatsin SiCaNa lood talle ja ta pani need Netiraadiosse üles (kahjuks seda raadiot tänaseks enam ei ole).

Lapsepõlvest mäletan SiCaNast ainult üheks kontserdikse ema õmmeldud traksidega kukepükse ja madalat võimlemispinki otse lava ees laste jaoks. See pink oli üles seatud Järvakandi vanas klubis, mis 1982. aastal kahjuks maha põles.

Ka tänapäeval juhtub, et võtame SiCaNat meenutada. Hiljuti juhtus mul selline lugu, et kohtusin ühel kontserdil neiuga, kellega kunagi koos malevas käisime. Tütarlaps, nimega Kai, õhkas, et küll see Ardo laulis ikka hästi! Kai oli koos emaga, kes juhtumisi on Järvakandist pärit, seepärast teadis ta ansamblit väga hästi. Rääkis neile, et SiCaNale on omamoodi nagu järg tekkinud. Jutustasin meie loo ja neile meeldis see väga! Et juured, lugu, sisu ja järjepidevus. Meie seltskond sobib omavahel väga hästi kokku ka.

puudu oli. Mida aeg edasi, seda olulisemaks ja armsamaks mulle meie bänd muutub. Meenub hetk meie esimesest proovist, kui Janno laulis oma isa Ardo laulu „Ma siia jääks“. Niipea, kui ta suu lahti tegi, kostis sealt täpisealt selline tämber nagu Ardol. Uhh! Selle peale tulid mul külmavärinad ja kananahk ihule!

See on ka väljakutse. Kui ma varem olin selline nn kolme duuri malevalaulik, siis siin nii enam ei saanud. Olen juurde õppinud portsu uusi duure, millest mul varem aimugi polnud. Paljud neist on minu jaoks tegelikult üsna keerulised mängida, kuid eks peab harjutama, siis saab ehk meistriks ka!

Usun, et isa oleks meie bänditegemise üle ääretult uhke ja kiidaks selle ettevõtmise kahe käega heaks.

Ansambel Estraat aastal 2023. Vasakult: Janno Juhkov, Heivi Äärma, Jaanus Randla, Marianne Sepp, Eha Sepp. Ees trummiga Margus Sepp.

Foto: LAURI HOLLO

JAAANUS RANDLA

Eks need SiCaNa saapad on meile ikka ülisuured...

MARGUS SEPP

Et SiCaNa on päris kõva orkester, sain aru siis, kui nad ükskord Moskvas ära käisid ja korra ka televisioonis esinesid. Ega ma seda „pasunatega“ muusikat tol ajal väga noortepäraseks muidugi ei pidanud. Nüüd aga tundub, et on täitsa nagu oma! Muidu oli ikka nii, et isa oli tihtilugu nädalavahe-tustel ära (peale SiCaNa veel muud pillimängud ja pulmavanaks käimine). Üks lugu meenub aastast 1985, kui Järvakandis oli liikvel Phil Collinsi plaat ja seda oli mõistagi kohe vaja endalegi lindistada. Tol ajal sai ju linte üle lindistada ehk midagi uut sinna peale võtta. Mul endal olid lindid otsas ja otsisin isa kapist, kuni leidsin ühe, mis oli algusest ikka tükk maad täiesti lauluvaba. Sain plaadi linti (seda Collinsi plaati kuulan muide siiani väga suure naudinguga) ja elu läks oma rada edasi.

Ühel hetkel hakkas isa uurima, et kas ma olen miskit linti näinud, neil seal SiCaNa kvaliteet-lindistus peal... ees oli vaba 15 minutit, et saaks ansamblimeeste meenutused üles võtta. Oli raske, aga tuli oma tegu üles tunnistada, teha polnud enam midagi. Õnneks selgus, et neil oli varulint ka olemas. Seda taaka poleks enda hingele kuidagi tahtnud.

Muidugi on tore, et tekkis selline SiCaNa „käepikendus“ nagu Estraat, kes üritab eisiisade muusikalist aurat omas taktis edasi tinistada.

Muide, pühapäevahommikune (3-tunnine) bändiproov on palju mõnusam kui pikk (2-tunnine) jooksuring. Samas on mõnus pärast maratoni (4+ tundi) laupäeva lõunast lõõgastuda, kui pillimees hakkab siis alles lavale sättima.... Seni on seis esimese variandi kasuks 96:7.

EHA SEPP

Olen Järvakandis „tulnukas“ ja sestap „elusa“ SiCaNa kogemust mul ei ole. Küll aga olen kuulnud loendamatu kordi legendist räägitavat ja olin kohal 2013. aastal, kui Sepa Antsu keeles „elujõulised“ tulid kokku, et vanu aegu meenutada ja mälestuskontsert anda. Seal sain riivamisi aimu, kuidas võis kõlada SiCaNa muusika ning mida see bigbänd kunagi võis pillimeestele endile ja kogu Järvakandi rahvale tähendada.

Et järeltulijate bändi sattuda, tuli muidugi läbida tõeline kadalipp. Kõigepealt saada sõbraks Sepa tütreaga, siis elada aastaid koos pojaga ja lõpuks veel abielluda, lisaks veel enamusega järeltulijatest koos töötada! Enamusel bändidest küll nii rangeid valikukriteeriume ei ole, aga eks tuleb leppida, kui lõpptulemuseks on ikka väga mõnus seltskond, kes tunneb ennast väga hästi prooviruumis ja loode-tavasti hakkame järjest paremini taluma ka kontserdiärevust.

Järvakandis teevad joogat ka 90-aastased!

Juba 15 aastat on joogaõpetaja ja massaažiterapeut Kadrin Karro-Tagapere tundides saanud joogat harrastada nii Järvakandis, Eidaperes, Kabalas, Kaereperes, Kehtnas, Lelles, Raplas kui ka Väandras.

4. juunil kogunesid kõik Kadrini joogagrupid Järvakandi Villa Katarinasse, et üheskoos tähistada 15. hooaja lõpetamist. Kohal oli üle 70 joogahuvilise.

Iga grupp istutas oma puu, tehti joogat ja sai ka kohvikus maiustada. Imeilus idee on postkast „Kirjad hingest hinge“, kuhu iga soovija võib kirjutada oma muredest ja rõõmudest, tänudest ja märkamistest. Kadrin ütleb, et need kirjad on tema vaimne tulevikukapital.

Kuidas see kõik aga alguse sai? 2008. aasta kevadel avas Kadrin pärast massaažikooli lõpetamist Järvakandis massaažiteenuse pakkumiseks oma Tervisetoa (asus teenindusmaja II korrusel). Joogaõpetus Järvakandis sai alguse sama aasta lõpus, mil toimus esimene kriya hatha joogatund raamatukogu lugemissaalis. Kümmeaastane huvitatud naist oli kohal ja nii see lahti läkski!

Kadrin meenutab: „Eredalt jääb meelde joogatundide alustamine Väandras 2009. aasta alguses. Väljakuulutatud algusajaks oli väikese saali ukse taha kogunenud

Järvakandis teevad joogat ka 90-aastased. Vasakult: Marika Lehtsalu, Silvi Võigas ja Gitta Vaino.

Foto: HEIVI ÄÄRMA

üle 50 naist! Küllap oli aeg joogaõpetuseks vägagi küps, et nõnda palju huvilisi kogunes. Töö läks käima n-õ kolmes vahetuses. Täna on mul lisaks Järvakandile grupid ka Raplas ja Väandras ning joogaõpilasi kokku 90 ringis.“

Üheks järjepidevamaks grupitrenniks on osutunud eakate joogavõimlemine. 2009. aasta alguses kutsus Järvakandi Eakate Päevakeskus, mis tol ajal asus kooli internaadis, Kadrini külla näidistundi andma. Tunni loomulik jätk tuli juba sama aasta sügisel, kui Järvakandi Kultuurihall pärast renoveerimist taasavati. Regulaartunnid iga neljapäeva keskpäeval on toimunud kuni tänase päevani!

Kadrin Karro-Tagapere

re: „70% Järvakandi grupi koosseisust on tänaseni püsinud muutumatuna, mis on tingitud meie järjepideva keskmise vanuse kasvu. Alustasime 68-lt, aga täna on see juba 83! Küsisin naistelt, mis ajab neid siia? Miks nad tulevad juba 15 aastat ikka ja jälle igal neljapäeval joogatama? Kordusid mõtted: hea seltskond, saab liigutada, unustatakse oma mured ja valud, annab tervist ja hea tuju, head näpunäited.“

Olgu siinkohal välja toodud ka mõned personaalsamad arvamused Kadrini joogaõpilastelt.

Aime Kaljaspolik: „Jooga annab mulle jõudu ja tervist. Pärast on alati hea ja rahulik olla.“

Aili Rassmann: „Mina

olen selles trennis käinud ainult kolm aastat. Tulin tuttavate kutsel ja ma ei kahetse. Mulle väga meeldib, kuidas juhendaja seda tööd teeb. Iga harjutuse juures selgitab, miks see hea on. Selge on see, et inimene peab end liigutama ja siin on see võimalik. Suur tänu Kadrinile!“

Gitta Vaino: „Jooga ja tema õpetaja teevad imet igas vanuses inimesega!“

Kadrin Karro-Tagapere tänab omalt poolt kõiki tundides osalejaid usalduse eest!

Suvel on joogatunnid puhkusel. Sügisel saavad kõik huvilised nendega liituda Järvakandis, Raplas, Valtus ja Väandras.

Heivi Äärma ja Kadrin Karro-Tagapere

Erinevate põlvkondade kohtumine Järvakandi hooldekodus. Foto: erakogu

Meeleolukas sündmus Järvakandi hooldekodus

Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži 2. kursuse sotsiaaltöö eriala tudengid Karen Võrk, Leila Markelov, Helena Ormus ja Helen Põdra korraldasid 28. mail noorte vabatahtlike ja sponsorite abiga meeleoluka ürituse Järvakandi hooldekodu elanikele.

Sotsiaaltöö tudengid võtsid nõuks tuua hooldekodu elanike päeva rõõmsat vaheldust ning kaasata kohalikke noori. Eesmärk oli viia eri põlvkonnad kokku ning pikemas perspektiivis murda ealist segregatsiooni.

Eestimaal on kadumas eri põlvkondade ühe katuse all elamise tava ning seega üksteise eest hoolitsemine. Noored ja vanad elavad justkui erinevates maailmades. Erinevatel põhjustel on eaka, vahel ka puudega inimese koduks hooldekodu. Enamasti on hooldekodu elanike ainsad jutukaaslased toanaaber ja hooldustöötaja.

Kauaoodatud päev algas tutvumisringiga, millele järgnes võimlemine, abiks hernekotid. Meeleolu aitas üleväl hoida vabatahtlik Lordy, kelle soe pilk, rõõmus meel ja pehme

karvapai andis jõudu terveks aastaks ette. Käte Pai (käte masseerimine) tegi eakatele väga suurt rõõmu. Vaim hoiti värskena „Eesti Mängu Järvakandi eriga“ – näiteks tuli ära tunda vanaaegne kohviröster või siis kuidas töötas vana kohviveski. Kellel oli ökoloogiliselt puhta mahla isu, neile olid vabatahtlikud varmad Mahlametsa mahla jagama. Noorusaega meenutavaid küsimusi oli rohkelt. Ühistegevusena joonistati päevapilt. Lõpetuseks söödi ühiselt rabarberikooki ning joodi teed.

Hooldekodu elanikele, kellel tuleb päevi mööda saata voodis, loeti ette muinasjutte ning muidugi käis neidki tervitamas Lordy oma sooja pilgu ja niiske ninaga.

Ettevõtmise korraldasid ja sponsorid otsisid tudengid. Noored vabatahtlikud olid Mariann Villems ja Henry Ormus ning muidugi kõikide lemmik koer Lordy.

Täname sponsoreid: Lisbet Viks, Sirli Heldja, Rauno Pikk, SI Projekt OÜ, Katrin Vaagert, Mikk Meinberg, Mahlametsa ja Katrin Anto.

Eha Võrk

Sõltuvusest vabanemise tee: Töömaja teenus Kehtna valla meestele

MTÜ Töömaja sõltuvusprobleemidega meestele suunatud rehabilitatsiooniteenus laieneb Raplamaalt Järva- ja Pärnumaale.

Sõltuvus on süvenev toimetulekuraskus, millest on ilma abita väga keeruline vabaneda. Mida varem alustate, seda suurem on võimalus taas kord eluga hakkama saada. Sõltuvuse tunnustamine ja sellega tegelemine pole häbi asi, vaid julge samm eluraskustega silmitsi seista ja midagi ette võtta.

Kehtna vald on otsustanud jätkuvalt oma inimesi selles toetada. Võtke ühendust sotsiaalosakonnaga või helistage otse Töömajja.

Mida Töömajas tehakse?

Töömajas keskendutakse peamiselt

kahele valdkonnale:

* Töödistsipliin, oskuste arendamine, kvaliteedi tagamine ja vastutustunne - päevas tehakse kaheksa tundi erinevaid jõukohaseid töid. Päevad on täidetud tavapäraste ja normaalse tegevustega, mis aitavad tõsta eneseväärikust ja eneseusku ning võimaldavad tulevikus ilma sõltuvusaineteta hakkama saada ning naasta tööturule.

* Iseloomu kujundamine, suhtumise muutmine, harjumuste ümberkujundamine ja suhete arendamine - toimuvad nii individuaalsed vestlused kui ka grupitöö koos samu kogemusi jagavate inimestega.

Nädalavahetustel me ei tööta, vaid praktiseerime uimastivaba vabaaja veetmist. Laupäeviti saab nautida alkoholvaba sauna, külastada jõusaali,

veeta aega looduses, vaadata televiisorit või tegeleda muude meelepäraste tegevustega. Kahe kuu möödudes on lähedastel võimalus külla tulla.

Töömaja teenuse kasutamise maksimaalne aeg on 12 kuud. Rehabilitatsiooniperioodil pakutakse elukohta ühe- või kahekohalistes tubades 10-kohalises majas, mis asub looduse keskel. Vajadusel on võimalik jätkata toetatud elukohas Järvakandi alevis seni, kuni tunnete, et taastumiseks on vajalik toetus olemas.

Ära jää oma murega ükski, pöördu abi saamiseks valla sotsiaalosakonda või helista Töömaja telefonile 5566 1624. Parem elu on võimalik!

Maarja Võrk,
MTÜ Töömaja teenusejuht
www.toomaja.ee

Parem elu on võimalik.

Foto: erakogu

Mõtteis tagasi: minu aeg Järvakandis

Väljavõte Asta Paeste peagi ilmuva raamatu "Järvakandi kandilised kultuurilood" käsikirjast

Oma isapoolset sugupuud olen saanud uurida kümme põlve tagasi. Alates aastast 1700 on andmed minu esiisast Jahnist ja esiemast Kaist, kes pidasid Velisel Vanakubija talu. Emapoolsed vanavanemad kaovad kuhugi Lätimaale.

Sirvin aegadetaguseid fotosid ja meenutan oma aega - aega, mis algas Vahakõnnus, vanas mõisavalitseja majas, see oli mu sünnikodu, kus ma sündisin ja elasin oma elu esimesed aastad. Hilisem kooliaeg möödus Järvakandis. Vaadates mõnda fotot, taastab mu fotograafiline mälu pildi kaugest ajast ja lugu selgineb. Esimesel fotol olen kahe-kolmene, seisn Vahakõnnus oma esimese kodu hoovis, peas kummaline „moodne“ karumüts, seljas nägus vanainimese palitu, jalas villased sokid ja kalossid. Hoov on veel lume- ja porisegune, taamal raagus puud. See on mu elu esimene mälestus.

Järvakandi kolisime pärast seda, kui ema ja isa Siberist tagasi jõudsid. Ega ma tulemist-kolimist mäleta, aga juba kohal olemist küll. Meie esimene kodu oli Vana-Asulas, kõrvalmajas elas minuvanune Rein Unga ja veidi kaugemal Lepapoisid. Kogu mu koolieelne aeg sealkandis mööduski. Seda tänavat ja neid maju ei ole enam ammu. Vana-Asula viimane maja on siiski alles, ta lihtsalt reisis 1. Mai tänavale ja on saanud uue elu, nüüd juba soliidse Järvakandi Klaasimuseumina.

Mäletan seda maja veel vanas kohas, selle viimane elanik oli sõbralik vanapoiss, kes mängis õhtuti maja trepil lõõtsa ja löi laulu. Ta pidas ka lehma, nagu tollal paljud alevis. Poisid kaklesid võimaluse eest karja minna, tüli käis ikka mõnerublaste teenistuse pärast.

Mõni aeg hiljem saime oma uue kodu Rahu tänaval, seal elasin kogu oma hilisema Järvakandi aja. Koduks jäi see maja kuni vanemate lahkumiseni. Elasin juba ammu oma iseseisvat elu Tallinnas ja pojadki kasvasid, aga nagu mingist nostalgist pidasin päris koduks ikka oma isakodu Järvakandis.

Septembris 1954 oli üsna suviselt see ilm. Olen fotol lühikeste pükstega, punt daaliaid peos ja ranits näpuotsas. See on minu esimene koolipäev. Foto on tehtud koduaias, enne koolimajja minekut, tollel ajal tavatseti sageli õelda, et lähme koolimajja, mitte kooli. Täna näib „saaliruum“ häbematu tilluke, aga oli meile aulaks ja võimlaks.

Mu esimese koolipäeva elevus, eks me olnud kõik üsna arakesed, meie esimese klassi titad, nagu veidi vanemad meid „tervitasid“. Minu õpetaja esimesel neljal aastal oli Talvi Vesko. Heledate juustega, naerune, lumivalgetes tennistes ja lillilises kleidis noor naine, sellisena mäletan teda tänini oma vaimusilmas. Ta õpetas meile kõiki aineid, vaid võimlemist andis Helju Reinsalu, alati meeldiv, ega teised õpetajad vist esimesel aastal meiega ei tegelenud.

Artikli autor Madis Eelmaa ja raamatu käsikirja autor Asta Paeste karahvininäituse avamisel Järvakandis.

Foto: AARE HINDREMÄE

Klassituba sai meid täis, kõik mahutati laudade taha istuma, arvan, et meid oli 35 tähtsa näoga tegelast, kes alustasid ühiselt pikka kooliteed. Jah, mõned suured poisikolakad olid juba mõni aasta varem alustanud, aga edasi polnud senini saanud. Paljud, kellega koos esimest kooliaastat alustasime, jäid hiljem maha, samas tuli teisi juurde-juurde, tuli neid, kes oma rongist maha olid jäänud, mõni jäi meiega lõpuni, mõni vuhises korraks läbi ja kadus. Tollal jäeti kehvakased klassikursust kordama või nagu öeldi „istuma“. Üsna tavaline oli, et viis-kuus last jäi istuma. Tänapäeval täiesti tundmatu teema.

Kui me viimasesse klassi välja jõudsim, oli hulk Järvakandi alevi ja ümbruskonna poisse-tüdrukuid meiega mingi aja ühist klassiruumi jaganud. Viimasel ühispildil, mis meist tehti 11. klassi lõpuaktusel, on meid fotol kaheksa: Eve, Elts, Ilse, Madis, Jaan, Raivo, Rein ja Viktor. See on see vana õilis kaardivägi, kes lõpuni läks, meie olime kuues lend. Niipalju veel, et olime viimased, kellele anti koos seitsmenda klassi lõputunnistusega algkooli lõputunnistus, alates kaheksandast alustasime keskkooli. Õpetaja Agnes Leevikust, kes oli klassijuhataja viiendast klassist kuni lõpuni, on mul esimene mälestus seoses Vändra rajooni (oli kunagi selline rajoon) spartakiaadiga, sellel ajal ei olnud spordipäevi, olid pioneeride spartakiaadid ja võsaleerid. Tuli minna võistlenu, võistlustele sõitsime lahtise kastiga veoautoga, madratsid istumise all, rohelist kased külgedel, nii oli kombeks, nii käidi ka kaugel ekskurseerimas. Auto loksus tolmusel kruusateel kolmekümmend viit kilomeetrit tubli tunnijagu.

Mis mina, teise klassi juntu sportimisest teadsin. Õpetaja siis julgustas, et joosta sa ju oskad. Joosta oskasin, aga koolimaja taga pidime starti harjutama, tema siis treenis mind. Ja oh üllatus, see teise klassi juntu võitis neljakümne meetri jooksus endast palju vanemaid poisse. Kõik olid pioneerid, polnud vanusegruppidel vahetegemist. I koht spartakiaadil, esmakordselt üksinda kodust kaugel, oh seda uhket tunnet küll. Oli ikka seda rõõmu, kui selgus,

et olin ainuke võitja Järvakandist! Suur kombaini ja viljapõllu pildiga venekeelne diplom on nüüd hoiul Järvakandi Muuseumis.

Sportmängud, metsas uitamine, sõjamängud ja mõnikord ka kuuris kaartide mängimine - see oli tollal meile kõigile igapäevase elu osa. Mängisime jalgpalli, tegime kergejõustikku, suusatasime, mängisime hokit ja veepalli, kogu talvine seltsielu käis õhtuti liuväljal. Muusika mängis ja noored lustisid. Talved olid külmad ja pikad, koolivaheaeg, mis jäi märtsi lõppu, oli alati täis talviseid tegemisi.

Uhke ujula valmimisega tõusis troonile ujumine, kõik ujusid, mängiti veepalli. Tulid kuulsad treenerid, koolipoistena osalesime täiskasvanute vabariiklikel võistlustel. Enne ujula valmimist käisime poistekambaga Lihuveski (nüüd Velise jõgi) jões suplemas, ikka kuus kilomeetrit sinna ja kuus tagasi, keegi ei pidanud jalgsi matkamist paljaks. Sageli jäime ööseks jõe äärde vāhke pūidma, lõket tegema ja pimedatel augustiõõdel lesisime mõnes heinaküünis ja rāakisime metsavendadest, päevaajal seda teemat ei puudutatud.

Vāhke ja lutse pūidsime lihtsalt, keera aga lamedam kivi ümber ja kraba sõraline pihku, lutsu sai kahvliga pūida, no kes siis nii, ütles tänapäeval mõni roheline. Halvem oli seejuures see, et ema rasked hōbedast praekahvli ei jõudnudki mõnikord koju puhveti sahtlisse, see monogrammiga lauahōbe oli vāarikas mēlestus vanaisast.

Kunagi ei tea, mis või kes otsustas, kuhu ujuma või seiklema minna. Juhul, kui jõe äärde ei mindud, siis rabasse, mindi läbi alevi, Raba tänav lõpuni, Zojast mööda (oli selline pūssiga kipsist punavāelane, kutsuti Zojaks, midagi vist isegi kusagil säilinud), tunnike keksimist laugaste vahel ja lagunenu laudteel (saksa vangide ehitatud turba vedamiseks) oli kākitegu. Rabajārv - kas see just jārv oli, pigem suur laugas - oli mõnus ujuda, vesi oli soojem ja kergem kui jões.

Ja siis sai valmis ujula, esimene eelsoojendusega täismōodus basseini Eestis. Jārvakandi, klaasipealinn, ajal, kui tal ei olnud veel klaasipealinna

austavat tiitlit, sai paljudeks aastateks ujumise ja veespordi Mekaks, nii teda tollal küll ei kutsunud, ilmselt oli sel ajal isegi sõna Meka tundmata, aga nii oli. Tänu klaasitehase jahutusvee targale kasutamisele ehitati alevisse ujula, mille vett soojendati, mis tegi Jārvakandi pikaks ajaks tuntud ujumiskeskuseks. Siin treenisid Liidu olümpialased, peeti Soome-Eesti maa-vōistlusi ujumises ja veepallis, Eesti esivōistlusi, spartakiaade. Rahvas lustis basseinis ja basseini ääres.

Ujula āäres uudistati kinotegemist, korduvalt filmiti basseinis mängufilmide „mārgi“ stseene. Māletan Lenfilmi vōtteid, kus vette ehitati terve ristleja, teinekord meisterdati basseini oskuslikult jääpangad. Ja keegi päästis kedagi, toimusid kähmlused vees, osatāitjad pidid korduvalt vette kukkuma ja vālja ronima, kasutati ka kaskadōore. Pōnev oli, rahvas nautis tasuta etendust, kino tuli meile koju.

Minule on ujumine jäänud tänaseni oluliseks nii hobi kui ka tervisespordina. Nūüd harrastan lisaks talvist jääujumist. 2022. aasta detsembris toimus Tallinnas Iceswim 2022 Festival, Word Cup I etapp, vōistlesin ja vōitsin kaks kuldmedalit vanemas vanusegrupis.

Kui sa elad kohas ja ajal, kus klaas on su ümber ning enamiku alevirahva igapäevaelu on seotud otseselt või kaudselt klaasitootmisega, siis ei arvagi sellest kui millestki erilisest. Umbes nii, et klaas on klaas, pannakse akna ette, et tuba saaks soojem ja päike tuppaa piiluks.

Ega meil poisikestel klaasitootmisest mingeid saladusi polnud, siliitsium, kaltsium, naatrium, (SiCaNa - see oli Jārvakandi omaaegse popi bāndi nimi) kōva kuumus ja ongi pāris klaas valmis. Oli aeg, kus ei tehtud vāljagi, kui lapsed kolasis tehases omapāi, piilusid klaasivanni ahju, imetledes läbi sinise klaasi hōōguvpunast sula klaasimassi. Vedel klaas liikus tōmbemasina rullide vahelt korruse jagu ülespoole, paari meetri laiuse klaaslinnana. Kui juhtus klaasi sees olema sulamata kivitūkk, jooksis mees tulelondiga kaasa, sulatades tulega kivi, need olid „kivivijjad“.

Jārgmisel korrusel lōikas automaatne nuga lindi läbi, eraldades sellest suure tahvli, kohe haarasid kaks meest tahvli servadest ja murdsid selle lahti, neid kutsuti „murdjateks“. Edasi langetati klaasitahvel vildiga kaetud lauale, oli see üks kōhedusttekitav vaatemāng vōhikule, neile kangastus, et klaasiruut plahvatab pauguga tuhandeks killuks, aga ei, maandumine vildile oli nagu vaikne ohe.

Laual asusid kārmed kāed suurt tahvli tūkeldama mōōtudesse, sirinal jooksis klaasinoad, krōpsuga murti tūkk lahti ja nii seni, kuni suurest ruudust sai palju vāiksemaid, seda tegid suurte nahast randmekaitsetega „lōikajad“. Kogu see protsess on kenasti filmitud ja seda on vōimalik vaadata Jārvakandi Klaasimuseumis. Suure tahvli āārtst jāid alati alles ūmarate servadega ribad, mis lāksid taastootmisse.

Juhul, kui mõnel pāeval küllastas tehast ekskursioonigrupp, kingiti kōigile mēlestuseks klaasiriba, mida sai

kasutada joonlauana. Turistid vāljusid vāravast, õnnis nāgu peas, hinnaline „joonlaud“ nāpus, mõnel koguni mitu.

Edasi liikus mōōtu lōigatud klaas pakkimistehhi, kus vastavas mōōdus tahvliid pakiti kastidesse ja saadeti laia maailma, oma õiget akent otsima. Eriti tāhtsal kohal oli eksportklaas, see pidi olema parim. Kas ka oli, kes teab, ūhest masinast kōik tuli.

Jārvakandis oli omaette salapārane teema kasvuhooned. Nōukaajal lubati klaasi ametlikult kauplusest osta ainult neil, kes ehtasid eramaja, vōi osta mõni ruut remondi tarvis tōōkojast, aknaklaasi ei mūidud kastidena lihtsalt eraisikutele. Alevis troonis igas aias peaaegu kohustuslik kasvumaja. Kōik tundsid kōiki ja kastid mōōtu lōigatud ruutudega liikusid õōpimeduses vōi õhtustes vahetustes salapārasel viisil tellija hoovi, klaas ja rublad vahetasid omanikku. Samal teel saabusid puudutsehhi sarikad ja muud vajalikud detailid. Nii lihtsalt see enamasti kāis, oli hea aeg.

Mingil ajal laiendas tehas oma toodangut, hakates tootma erimōōdus klaastorusid. Ega ma tāpselt ei teagi, kuhu ja milleks neid vorbiti, aga torude lint voolas vannist õōpāev ringi. Meie, poisid, kasutasime neid puhkpūssidena, sai lasta pihlakamarju ja muid ūmaraid kuulikesi. Parim laskemoon oli savi, lūkkasid plōnni torusse, tōmbasid kopsud õhku tāis ja kuul lendas, tabades ohvrit ūsna tāpselt ja valusalt. Pean pattu tunnistama, kāisime nendega isegi tuvisid kūtmmas.

Neid torusid kuigi pikalt ei toodetud, asemele tulid isolaatorid, sellised rohelist vaasimōōdi asjandused. Neid toodeti ūsna kaua. Vabrik, nagu teda enamik Jārvakandi rahvast kutsus, lõpetas oma ūhe eluetapi sellisena nagu ta oli toimetanud juba ūle saja aasta, koos uue aja tulemisega.

Pilditegemist alustasin V klassis, kui Mati Koitla juhendas poisikesi, kes huvitusid fotograafiast. Esimesed pildid kooperisingi tema kōōgis, mingil ajal oli koolimajas ka nurgake, kus sai pärast tunde pimikus istuda. Minu kirg on olnud fotograafia, esialgu ainult hobi, hiljem pikka aega tōō, hobiks on jäänud tänaseni.

Fotograafi mēlu on treenitud nāhtud ja jādvustatud asju vāga kaugete aegade tagant hāsti detailselt meele pidama. Reisidel olen teinud tuhandeid pilte ja ometi, kui vaatan mõnda jādvustatud hetke, tean tāpselt, mis koht vōi kes on pildil, meenub, millest me rāakisime, ja sa kohtud nagu uuesti selle paiga vōi inimesega. Enda jaoks pean suurimateks saavutusteks pronksmedaleid Moskva olümpia konkursilt, samuti „Tallinna purjed“ ning ūleliiduliselt konkursilt, kus esitasin fotod Eesti kuulsatest muusikutest ja kunstnikest. Neil vōistlustel osales ūle 4000 fotomehe kogu maailmast.

Olen teinud mitmeid isikunāitusi: Tartu Vanemuises, Pārnus, Haapsalu linnagaleriis. Pikki aastaid tegin koostōōd ajakirjade ja ajalehtedega, olen avaldanud raamatu „Aasia hinge otsingul“.

Madis Eelmaa

82 aastat juuniküüditamisest

Sel aastal möödus 82 aastat juuniküüditamisest. „Ma ei unusta Sind!“ on vaikiv mälestusüritus, mille ajal seovad Naiskodukaitse esindajad leinalinte juuniküüditamise ohvrite ja kõigi repressioonide tõttu kannatanute mälestuseks.

Koostöös Naiskodukaitse Rapla ringkonna, Kehtna Vallavalitsuse ja Lelle Rahvamajaga tähistati mälestussündmust väärilt ka meie valla kahes rongijaamas. 13. juuni õhtul poole üheksa paiku kogunes mõlemas jaamas, Lelles 15 ja Keavas 19 inimest, et koos süüdata küünlad. Naiskodukaitse, Kaitseliidu, Noorkotkaste ja Kodutütarde esindajad sidusid samal ajal leinalinte. Keava jaamas luges Anne Ojasalu kaks luuletust Erna Kuke sulest.

Armas ja südamlük õhtuhetk leinapäevaelusel õhtul. Aitäh!

Seily Sögel-Raid

Vasakult ees: Gerda Kärner, Liselle Karjane, Eugen Sturm. Vasakult taga: Maie Käsper, Maiu Valbrit, seersant Raido Raidoja ja Marten Laidmets.

Foto: erakogu

Muuseumiöö "Öös on liikumist" ja jutuvestmisfestival "Ööbikuööd"

Selle aasta muuseumiöö oli 20. mail. Muuseumi öuel sai vaadata fotosid Järvakandi ajaloo ja tänapäevast, muuseumis koos võimlemisharjutustega selgeks saada, kuidas käituda klaaspakendiga.

Aga on juba traditsiooniks saanud, et lisaks muudele üritustele ja näitustele tutvustab muuseumiööl oma kogu mõni Järvakandi inimene. Siin on olnud Jaan Vierteku puhkpillid, Iris Rajasaare piimakannud ja Väino Rajasaare fotoaparaadid. Sel aastal olid muuseumis Katrin Anto ja Malle Miilmann oma reisidelt toodud kruusidega. Et muuseumiöö teema oli "Öös on liikumist", sobis kruuside näitus sellesse õhtusse hästi. Saime aga ka pakkumise osaleda jutuvestmisfestivalil "Ööbikuööd", ja et Katrin oli nõus oma reisidest ning sealt mälestuseks ostetud kruusidest rääkima, otsustasime sellest üritusest samuti osa võtta.

Katrini ja Malle kogu sai alguse kruusist, mille Malle tõi kaasa Itaaliast. Edaspidi läkski nii, et kes reisile läks, see pidi sealt kruusi kaasa tooma.

Katrin Anto ja Malle Miilmann reisidelt toodud tasse tutvustamas.

Foto: erakogu

Huvitavaid kruuse on kogunenud ligi 80. Kõige kaugemalt toodud on Balilt, Sri Lankalt, Sansibarilt.

Uudistajaid oli muuseumis palju, nende

hulgas mitmeid teisigi kruuside kogujaid. Juttu ning kogemuste vahetamist jätkus terveks õhtuks.

Järvakandi Klaasimuseum

Ukraina sõjapõgenikud Nedsaja Küla Bändiga memme-taadi suvepeol Kehtna laululaval.

Foto: erakogu

Kohanemiskoolitus Kehtna piirkonna sõjapõgenikele

Kehtna piirkonna Ukraina sõjapõgenikud kogunesid The International Organization for Migration (IOM) poolt organiseeritud kohanemiskoolitusele.

Kehtna vald märkas ukrainlaste vajadust spetsiifilise koolituse järele ja IOM leidis koolituse jaoks koolitaja.

Koolitus oli intensiivne, juttu tuli töölepingust, laste ja täiskasvanute õigustest tööl, töö leidmise võimalustest, ka lühiajaliste töökampanaadina, turvalisest internetikäitumisest,

ID-kaardiga dokumendi allkirjastamisest.

Koolituse lõpuks valmis osalejatel ka oma *curriculum vitae* (elulookirjeldus).

Nagu kirss tordil oli päeva lõpus justkui tellitult Eesti kultuuri tutvustus, sest läksime kõik koos Kehtnas toimuvale memme-taadi peole, kus rahvapärimuste tantsijate arv oli muljetavaldav.

Õhtu suurimate staaridega Nedsaja Küla Bändist saime ka ühisele fotole.

Annika Rannamets

Ingliste piirkonna võimekus aina kasvab

Täna on kogukonnades üks olulisemaid teemasid kriisiks valmistumine ning vajaliku varustuse hankimine. Ingliste piirkonnas vähemalt tegutseme aktiivselt, et oleksime erinevateks olukordadeks valmis.

Eelmise aasta lõpus korraldas Päästeamet projektikonkursi "Ole valmis - kogukondade võimestamine kriisideks valmistumisel", mis oli mõeldud mittetulundusühingutele. Taotletav maksimaalne summa ühe taotleja kohta oli 2000 €, mille MTÜ Ingliste Arenduselts ka sai. Toetust taotlesime generaatori ostuks, et kriisilukordades oleks piirkonna keskuses tagatud elekter, vesi ja muu esmavajalik. Teadsime aga kohe, et raha tuleb juurde hankida, sest selle summa eest vajaliku võimsusega seadet ei saa.

Ingliste piirkonna edukuse tagavad meie edukad inimesed ja ettevõtted. Nimelt pälvits tänava veebruaris maakonna tippauhinna Rapla Redeli kohalik aktivist ja ettevõtja Aare Leinberg. Redeliga käis kaasas auhinnaraha 2500 €, mille Aare panustas omal soovil täies mahus generaatori fondi.

Seejärel nägin, et meie piirkond on võimeline enamaks

ning võtsime sihiks 13 kW generaatori. See tähendas, et pidin leidma veel 2000 €. Võtsin ühendust kohaliku ettevõtte Pae Farmer OÜ juhatase liikme Esko Allikaga ning ta oli valmis kohe öla alla panema ning saime kogu puuduoleva summa Pae Farmerilt. Jäi vaid üle generaatori tellimus sisse anda.

Päästeameti projekti raames käis Kehtna päästekomando juht Eno Hermann Inglistel läbi viimas elanike hädaolukordadeks valmistumise koolitust „Ole valmis!“. Kuulsime palju huvitavaid nõuandeid ning igaüks sai esitada kõik oma küsimused seoses kriisiks valmistumisega. Suur tänu Enole!

Nüüd plaanime koostada piirkonna kriisiplaani, millega kaardistame kohalike inimeste oskused ning paneme paika tegevuskavad erinevateks situatsioonideks. Kui see on valmis, on vaja seda kohalikele elanikele tutvustada, et kõik oleksid tegevuskavadest teadlikud.

Lõpetuseks soovin eraldi tänada Aare Leinbergi ja Pae Farmer OÜ-d suure panuse eest kogukonna võimekuse tõstmisesse. Aitäh!

Kaisa Vahtmäe, Ingliste külanem

Ingliste külanem Kaisa Vahtmäe, ettevõtja Aare Leinberg ja Pae Farmer OÜ juhataja Alo Vahtmäe uue generaatoriga.

Foto: AARE HINDREMÄE

Raplamaal Ingliste külas on nähtud mitmel korral kolme karupoega

Eesti Jahimeeste Selts annab teada, et 8. juuni hommikul said Raplamaa jahimehed teate Ingliste külas ringi liikuvatest karupoegadest. Jahimehed paluvad tungival loomil mitte häirida.

Kohalikud on käinud karujälgi uurimas ja neid üritanud mitmes piirkonnas pildistada. Teadaolevalt on piirkonnas liikvel kolm eelmise aasta karu, kelle emakaru on tõenäoliselt hüljanud.

Kohalike jahimeeste palve on neid mitte häirida, sest karupojad on niigi häiritud seisundis.

Triin Palmipuu

Kehtna valla esimene robotlõpsimasin on Uuetoa talus

Kehtna vallas kõigest kilomeeter Pärnumaa piirist asub Kenni küla. Paarikümne elanikuga kohas toimetas Uuetoa talu pererahvas, kuhu teekond meid ühel soojal suvepäeval viis. Läksime uurima, kuidas õnnestus vääkesel talupidajal soetada endale tulius robotlõpsimasin.

Meid tervitavad pereema Maie Heinsalu ja poeg Heigo Heinsalu. Maie on loomakasvatuses töötanud 53 aastat, olles kõigil erialadel, kõige kauem seemendustehnik - 50 aastat. Perepoeg on loomakasvatuses olnud 26 aastat. Seega võib öelda, et mitmekülgeid teadmisi ja kogemusi pererahval jagub, seda alates kannulõpsist kuni nüüd robotlõpsini välja. Suurt tehtud tööd kinnitab uhke silt seinal: „Aasta parim talunik“, mille perepoeg pälvis esimese kümne tegutsemisaasta järel. Tiitliga paralleelselt oli peas teinigi unistus: saada oma talu robotlõpsimasin. See unistus täitus umbes poolteist aastat tagasi.

Uuetoa talu ostis Maie 1978. aasta kevadel, sügaval Nõukogude ajal. Nagu tol ajal tavaks, oli igas talupidamises ikka mõni loom. Tänapäevaks on see peade arv kasvanud kordades. Kokku on 137 looma, neist lehma 69, noorkarja 68. Maie ja Heigo toimetavad talu enamasti kahekesi, vahel võtavad appi asendusteenusena abijõudu.

Oma uusimaks tublikuks töötajaks nimetavad nad aga just lõpsirobotit. Naerul suudega räägivad nad kui ühest suust, et möödunud talv oli neil esimene, kus nad kohe tõsiselt puhkasid. Pereema Maie ütleb, et lausa neli kuud olid nad täiesti laisad. Enne robotit tuli Maiel juba kell kolm öösel minna loomi taga ajama ja lõpsjaid kontrollima, kes ikka tegid seda, mis neile meeldis. Seda ei taha nad meenutada. Kuid sellist elu, kus üks loomapidaja saab hommikul lausa kaheksani magada, siis kümnendi kohvi juua ja varbaid kõlmutada, ta endale ette ei osanud kujutada.

Robot nimega Merlin soetati PRIA toel Inglismaalt. Veel õnnestus sama projektiga ehitada lauda laiendus, sönnikuhoidla ja soetada uus, parem ja

PRIA toetuse ja pangalaenu ehitati välja lauda laiendus, tänapäevane läghoidla ning soetati robotlõpsimasin ja uut tehnikat.

Fotod: AARE HINDREMÄE

2011. aastal pälvis Heigo aasta parima taluniku tiitli.

suurem generaator hädaolukordadeks. Seda, et elekter on terve päeva ära, on talus juhtunud küll. Lisaks eelmainitule suutis pererahvas oma vahenditega hankida uue pressi, mida alles paar päeva enne meie külastust esimest korda katsetati.

Kuigi lõpsimasin on pererahva elu teinud väga palju kergemaks, on väljalõps saanud pisut kannatada. Maie on kindel, et asi võtab lihtsalt harjumist ja küll aeg annab arutust. Keskmiselt on Uuetoa aastane väljalõps kaheksa ja kümne tonni vahel. „Aga teate, mis on meil laudast läinud?“ küsis Maie, nagu naerul. Vastus on loomaarsti ravimid. Nimelt on uue seadme saabudes muu-

tunud loomade tervis oluliselt paremaks ja arsti kohtavad nad laudas palju harvemini. Ka peremees jagab rõõmu ja ütleb: „Robotiga on nii, et elu läheb poole kergemaks ja pooled probleemid kaovad ka ära.“

Käisime ja vaatasime meiegi uue imemasina üle. Süsteem on lihtne, seadistamine käib arvutis: lehmadel on jala ümber rõngas, mis tuvastab looma numbrit ja selle, kas ta on alles hiljaaegu käinud lõpsis või mitte. See aitab vältida asjaolu, et loom hakkab robotis käima ringiratast aina uuesti ja uuesti. Vastavalt sellele suunab masin lehma õigesse aedikusse.

Robot teeb kõik vajaliku alates nisa-de pesust, eellõpsist, järellõpsist kuni uue pesemise ja desinfitseerimiseni. Lõpsmise ajaks saab arvutist panna lehmale ka ninaesise, et teda tegevuses hoida. Algu istusid Maie ja Heigo kogu aeg roboti juures ja jälgisid selle toimimist, sest see oli niivõrd põnev. Täna, kui tuleb mingi veateade, näevad nad seda oma telefonidest ja on võimalik reageerida. Samuti on lauda paigutatud kaamerad, mis tähendab, et tehniliste probleemide puhul on spetsialistid kohe võtta.

Lehmad toimetavad laudas täielikult ise. Masin töötab ööpäev ringi ja loom ise otsustab, millal ta minna tahab.

Peremehe sõnul sai neile väga kiirelt selgeks, kuhu ja kuidas minna tuleb ning mis viisil saab väravaid lahti. Üks lehm käib lõpsil tavaliselt kaks korda päevas, on ka neid, kes käivad kolmel korral. Mõni annab üle 50 liitri piima päevas. Enamik toodangust läheb Eesti Piimatootjate Ühistule. Piima hind on suur saladus. Ükskõik kui palju me ka ei prooviks, seda saladust nad ei avalda.

Roboti saabumise Uuetoale kaasnemise igati kummuline lugu. Kui veoauto hoovile sõitis ja koos kaupaga maha laadima hakati, avastas Heigo, et auto presendist katus oli täiesti lõhki. Autojuht rääkis talle, et pagulased sõitsid autos robotiga kaasa ja olid presendi pealt katki lõiganud. Kui pagulased aru said, et auto sõidab valele poole, olid nad maha hüpanud ja metsa põgenenud. Seega saabusid koos robotiga Uuetoale ka pagulaste sokid, kingad ja telefonid.

Vääkesel ringkäigul näeme veel mitut uhket traktorit, üks neist päris uus. Kokku on kasutuses kolm suuremat traktorit, kõik käivad Kehtnas hoolduses. Seega saab öelda, et koostöö erinevate Kehtna valla ettevõtete vahel toimib. Olid ajad, kus pereema Maie sõitis ka T25 traktoriga, kuid täna temast roolikeerajat ei ole ning pigem toimetab ta kontoripoolele. Masinapark vajaks ikka ja alati täiendamist, leiab

Uuetoa taluga alustas Heigo Heinsalu 1997. aastal, kui lõpetas Vana-Vigala kooli põllumajanduse erialal.

Maad omandis 100 hektarit, millest põldu 75 hektarit, pluss rendimaad 39 hektarit.

2021. aastal oli väljalõps 9890 ja 2022. aastal 8864 tonni (loomulik kadu roboti tulemisega). 2023. aastal viie kuu väljalõps üle 300 tonni plussis võrreldes eelmise aastaga.

Lehma 69, noorkarja 68 – kokku 137 looma.

Heigo, kuid praegu on nad oma tegevustega pigem rahul.

Karja nad suurendada ei soovi, sest tahavad edaspidi kahekesi hakkama saada. „Sööda varume ise ja jõusööda ostame,“ ütleb Maie. Silopallide virnad hoovil näitavad, et tööd on tõesti kõvasti rabatud. „Jumalale tänu, meil on täna tuhat rulli silo ette tehtud eelmisest aastast. Meie söödame seda septembrini kindlasti,“ on Maie õnnelik, sest siit-sealt on olnud kuulda, et loomapidajatel on söödaga seisud pigem kehvad. Õnnistatud on need, kellel ninaesist jagub.

Kui rääkida talupidamise probleemkohtadest, toob pererahvas esimesena välja maja eest läbi mineva kruusatee, mis tekitab tohutult tolm. „Kui meil hekki poleks, siis me krõbistaksime liivaterasid,“ ütleb Maie. Nad oleksid väga tänulikud, kui maja juurde saaks väikese jupi asfalti, sest tegemist on ikkagi toidutootmisega. Hea oli kohe teema üles võtta, sest meiega reisis kaasa ka Kehtna valla ehitusspetsialist Hans-Jürgen Schumann. Valla käd on siinkohal seotud, sest tegemist on riigiteega. Teema pandi aga kõrva taha.

Teine mure on vahetus läheduses asuv järskude nõlvadega karjäär, mille tõttu ei julge pererahvas loomi karjamaale lasta. Aga üldiselt on pererahvas oma eluga rahul ja positiivselt meelestatud. Uuetoa on ehe tõestus, et ka väikesel talunikel on võimalik suurte kõrval ellu jääda, tuleb ainult ise leida lahendusi ja võimalusi.

Mariliis Vest

McHale kombipress on talus alles mõned päevad tööd teinud. Masin tõmbab kokkurullitud rohule võrgu ümber ja tagumises kambris algab kiletusprotsess.

Uuetoa talu perenaine Maie Heinsalu ja perepoeg Heigo Heinsalu oma koduaias.

Valtu Seltsimaja 100

Jaaniapäeval, 23. juunil 2023 möödus 100 aastat päevast, kui pärast vana magasiaida korrastamist ja remonti avati Valtu Seltsimaja ning jätkati tegevust Valtu Hariduse Seltsi nime all. Seltsi oma maja avamise peol 1923. aasta 23. juunil mängiti A. Kitzbergi näidendit „Libahunt“.

Selle tähtpäeva puhul meenutati Allar Lälli eestvedamisel ja Katriina Lälli koostatud video vahendusel Valtu Seltsimajas toimunud koosviibimisel nii sõnas kui ka pildis möödunud sadat aastat. Selle aja jooksul

on toimunud väga palju põnevaid ja harivaid sündmusi, tegutsenud palju kultuuriringe: näitering, koorid, orkestrid, rahvatants, õpiringid, klubiõhtud, erinevad ansamblid ja palju, palju muud.

Ilusaid vahepalasisid meenutustele pakkusid lauluga Karl Tamme, pillimänguga Eve Burmeister koos tütar Leeniga, Angela Katkosilt flöödil, Olga Sökk, Helena Lasner, Joole Kuljus-Triik tantsuga ning noormees Bert Laak lõõtsal. Sillana 1923. a ja 2023. a vahel esitas näitering uuesti A.

Kitzbergi lavastuse „Libahunt“ 3. vaatuse lavastaja Anne Archipovi juhendamisel.

Täname Valtu Seltsimaja eestvedajaid selle saja aasta jooksul: Valtu Haridusseltsi juhatus, Ferdinand Roosimaa, Linda Archipov, Osvald Ellermaa, Mai Sammalsaar, Helgi Sussi, Kait Kaeval ja tänane juhataja Tiiu Teets.

Soovime juubilarile jätkuvat õnne ning mitmekesist, loominguulist ja harivat kultuurielu, mis toob majja rõõmu, naeru, tundepehraid ning loob mälestusi.

Juubelitordi valmistas Reelika Kuusemäe, kes on parajasti ametis tordi jagamisega. Foto: AARE HINDREMÄE

Seltsimaja sajast aastast on Helgi Sussi, Kait Kaeval ja Tiiu Teets kultuuritööd Valtus vedanud kokku 56 aastat. Foto: AARE HINDREMÄE

Kehtna Vallavalitsus kinkis 22. juunil Kaarepere jaanitulel Valtu Seltsimajale sepistatud kivitahvli numbriga 100. Kingituse andsid üle Hans-Jürgen Schumann ja Seily Sögel-Raid. Kingituse võttis vastu seltsimaja juhataja Tiiu Teets (keskel). Foto: erakogu

Tänan kõiki noori ja eakaid isetegevuslasi, kes kolhoosiklubi ja seltsimaja taidlusringides osalesid, kõiki, kes praegu tegutsuvad!

Meeldivad mälestused on lõikuspõlvudest, laulu- pidudest, teatripidudest, rahvamuusikapäevadest, kodukandipäevadest, aastapäevadest ja spordipäevadest!

Alati meenuvad sisukad huviklubide sündmused.

Minu tänusõnad Kaarepere piirkonna ja Inglise inimestele, külalisesinejatele!

Kiitus kõigile, kes meie seltsimaja tegevusse on panustanud!

Olgu ilu, rõõmu ja lusti seltsimaja seinte vahel ka järgmistel aastakümnetel!

Helgi Sussi

Valtus pajatati Kaleph Jõulu lugusid Vanapaganast

20. mail toimus üle-eestiline jutuvestmisfestival Ööbikuööd, mille ajal võis Valtu Seltsimajas kuulda seni avaldamata muistendeid Vanapaganast, mida oli aastate jooksul kirja pannud Raplast pärit folkloorikoguja Kaleph Jõulu. Lugusid pajatasid kohalikud suurepäraseid jutuvestjad, keda juhendas Anne Arhipov. Sarviku lood olid pärit lähemalt ja kaugemalt ning seotud Eestiga.

Isa elust ja loometööst rääkis tütar Silva Jõulu. Kaleph Jõulu (1927-2014) oli sündinud Harjumaal Raplas Mihkel Jõulu ja Amalie (neiuna Erg) käsitöölise perekonnas. Lapsed olid Harald, Galina (abielludes Toom), Kaleph ja Josua. Isa lõpetas Tartu Riikliku Ülikooli filoloogi ning eesti keele ja kirjanduse õpetajana. Ta on töötanud õpetajana 45 aastat Raplas, Kaius, Türil, Laupal, Roosna-Allikul, Abja-Paluojaal, Puurmanis, Ahjal, Tapal, Vana-Võidus, Viljandis ja Meremäel, neist kolmes koolis direktorina. Tuhandete õpilaste hulgas on ka kultuuritegelasi:

Sündmusest osavõtjad meeleoluka muusika saatel Valtu Seltsimaja ees. Rivi eesotsas Lembit Saarsalu ja Silva Jõulu.

Mati Klooren, Enn Klooren ja Ene Rämmeld. Elu lõpupäevil õnnestus isal hoida käte vahel „Maailma 33 333 rahvatarkust“, mis hõlmab tema elu jooksul kogutud ligi 160 riigi rahvatarkusi, innustuse selleks andis keeleteadlane Paul Ariste.

Kalephi järeltulijad: poeg ja tütar, 4 lapselast ja 6 lapselap-

selast. Lisaks oli ta folkloorikoguja (saanud EV presidendilt neljal korral rahvaluule kogumise preemia), ERM-i aukorrespondent, seto keele ja kultuuri suur austaja (2 keelepäeva), rahvatantsuõpetaja, juhendas näiteringe ja suurlavastusi, tantsis balletti, laulis suurepäraselt, õmbles, armastas teha käsitööd,

kogus serviise ja luges palju.

Mina elan Pärnumaal Orikülas Allikmäe Põndaku talus, kus pean koos abikaasaga kitsesid. Olen juhendanud ligi 10 aastat Põhja-Pärnumaal selle aasta külaks valitud Suurejõe rahvamajas kapelli Kress ja naisansamblit Laulurõõm. Kressis saatsid seekord minu laulu lõõts,

akordion, kitarr, viiul ja trumm. Üllatuse tõi endise Roosna-Alliku kooli direktori ja emakeeleõpetaja Kaleph Jõulu õpilane Lembit Saarsalu Paidest. Peol viibis minu ema ja saksofonisti kunagine klassijuhataja ning matemaatikaõpetaja Helvi Jõulu Vana-Võidust. Külaliseks oli ka Lembitu õde Lea Kuldsepp

Paidest, Saaremaa rahvateatri üks eestvedajaid. Temal oli rõõm näha oma lemmikõpetajat, kelle ”röövis” kunagi ootamatult kooli direktor, võttes ta endale naiseks. Tore oli näitus seltsimaja fuajees, mis kajastas isa elu ajal aset leidnud sündmusi fotode ja trükistena.

Silva Jõulu

Silva Jõulu kujundatud näitus Valtu Seltsimajas.

Fotod: erakogu

Võistluse võitja Martin Teetsov SK Team Kehtnast.

Foto: erakogu

Kehtna Triatlonisari 2023

Kehtna triatlonisarja avavõistlus toimus 11. juunil Kaereperes.

Võistlus koosnes 300 meetri pikkusest ujumisdistantsist, 15-kilomeetrisest rattasõidust ja kolmekilomeetrisest jooksust. Esikoha saavutas kohalik Kehtna mees Martin Teetsov, kes läbis kolm võistlusala ajaga 43 minutit ja 23,7 sekundit. Teiseks tuli Kristjan Saidla (43.37,5) ja kolmas oli Ivo Kivastik (45.28,9).

Martin Teetsov ütles, et esikoha seadis ta omale eesmärgiks juba enne starti minekut. "Mõtlesin enne võistlust strateegia läbi, et minna ratas sõitma maanteerattaga, et võimalikult kiire aeg saada," sõnas Teetsov. Teada oli, et ujumine ehk esimene ala ei ole tema tugevaim kül. 300-meetrise ujumisdistantsi läbis ta Valtu ujulas ajaga 5 minutit ja 24,3 sekundit, mis andis pärast esimest ala alles kaheksanda koha. Loomulikult on tegemist tugeva ajaga, kuid seekordsel võistlusel osales veel kiiremaid ujujaid.

Teetsov tõdes, et enne võistlust oli ta trenni teinud ainult ratta seljas ning joostes, aga

mitte ujumises. Just rattasõit oligi tema trumpala. 5 kilomeetri pikkune rada kulges Kaereperes, Kummas ja Valtu-Nurmes ning selle läbisid võistlejad kolm korda. Jooksudistants kulges Kaerepere tänavatel. Finišis oli Teetsovi edu Kristjan Saidla ees 13,8 sekundit. "Kui jooks oleks olnud pikem, oleks ta minust mööda saanud," sõnas Teetsov. Ta ütles, et võtab osa ka Kehtna triatlonide sarja teisest osavõistlusest 15. juulil Järvakandis.

Kõik kolm osavõistlust on planeeritud nii, et oleksid jõukohased ka väiksema treenitusega harrastajatele. Seega on kõik oodatud.

Lisaks toome ära ühe meie spordisõbra kommentaari tema FB lehelt. Üle pikkade aastate toimus taas Kehtna vallas triatloni võistlus. Tegemist oli sarja esimese etapiga. Kes sel korral ei käinud ning plaanib teisest või kolmandast etapist osa võtta, OLGE HOIATATUD!

Tegemist ei ole pelgalt võistlusega, kus igaüks „nohiseb“ omaette ning pärast finišeerumist läheb autosse ja sõidab

tagasi koju. Tegemist on tõeliselt ÄGEDA koosviibimisega, kus väikese osa võtab meeldiv pingutus, suurema osa aga seltskonnajutud ja muljetamised supilauas, kus võid ennast „ära kaotada“ lihtsalt rõõmsaid ja õnelikke inimesi vaadates. Võib juhtuda, et pärast selliseid hetki võid mõni päev hiljemgi leida end meeldivalt meenutamast.

Triatlon – see on nagu mõnus seltskonnamäng, veidike närvi-kõdi ja rohkelt rõõmu. /Indrek Kraus/

Kehtnas on triatlonivõistlustel pikk traditsioon. Kahekümne aasta eest korraldas neid Leon Reitsak, kuid vahepeal ei ole võistlusi toimunud ning oligi viimane aeg see traditsioon taastada.

Kaereperes toimunud võistlusel kasutati ujumiselt rattasõidule üleminekuks Gunderseni meetodit. See tähendab, et pärast ujumist oli lühike puhkepaus ning siis läksid võistlejad vastavalt ajavahedele uuesti rajale. Triatloni kõrval toimusid ka noorte- ja lasteduatlon. Kokku oli tol pühapäeval Kaereperes 24 võistlejat.

Ingliste mõisa jooksu stardipauk on kõlanud ja ees ootab 5 km pikkune distants. Foto: KAISA VAHTMÄE

Kehtna Mõisate jooksud 2023

Juunis jätkusid Kehtna Mõisate jooksusarja osavõistlused, mis kulmineerusid 28. juunil Eidapere mõisa jooksuga.

Artikli kirjutamise hetkeks ei olnud see jooks veel toimunud, seega avaldame tulemused augusti Valla Vaatlejas.

3. juunil oli Keava mõisa jooks. Põhidistantsi pikkus oli seekord 5,6 kilomeetrit ning kõige kiirema ajaga tuli finišisse Riho Jürisoo Viljandi LTK Sakalast, kelle aeg oli 22 minutit ja 55,6 sekundit.

Tema oli ka ainuke jooksja, kelle aeg jäi alla 23 minuti. Teiseks tuli Mati Särev (23.15,8) ja kolmas oli Martin Teetsov (mõlemad SK Team Kehtna) (23.28,1). Kokku läbis 5,6-kilomeetrisel põhidistantsil 18 jooksjat. Aja alla poole tunni said kirja seitse kiiremat. Noortejooksu pikkus oli 2,8 ki-

lomeetrit ja seal sai kiireima aja kirja Ronan Kraus SK-st Team Kehtna, kes ületas finišijoone 12 minuti ja 30,8 sekundiga.

Lisaks toimusid ka lastejooksud (500 m), millest võttis osa 22 mudilast. Soovi korral võis minna ka päeva pikimale distantsile, mille pikkus oli 11,2 kilomeetrit ning selle katsumuse võttis ette kaks jooksjat.

14. juunil oli Ingliste mõisa jooks. Päeva alustasid väikesed jooksusõbrad, kui 12 last vanuses 2-10 aastat asusid lastejooksule. Nende entusiasm ja energiatase olid inspireerivad ning nad jooksid rõõmsalt mööda mõisapargi radu, luues positiivset atmosfääri üritusele.

Tähelepanu keskmes oli viiekilomeetrine põhidistants, kus võistles 20 jooksjat. Mati Särev SK-st Team Kehtna näitas suurepärase vormi ja kindlustas endale võidu ajaga 20.21,1. Tema jooks oli muljetavaldav ning

ta suutis edestada teise koha saavutanud Riho Jürisood Viljandi LTK Sakalast, kelle aeg oli 20.32,3. Kolmanda koha saavutas Martin Teetsov SK-st Team Kehtna ajaga 20.53,7. Naiste arvestuses tõestas Ritve Reinumäe SK-st Team Kehtna taas oma üleolekut, saavutades võidu ajaga 22.12,6.

Reinumäe on jooksjana tõeliselt muljetavaldav ning ta oli üldarvestuses neljas. Teise koha saavutas Karis Söönurm ajaga 24.26,7 ning kolmandaks tuli Gedi Georg ajaga 24.31,3. Ingliste mõisapargis toimunud jooksud olid täis positiivset energiat ja rõõmu.

Kehtna Mõisate jooksud on toonud paljud noored jooksurajale ja loodetavasti ka jooksupisikuga nakatanud.

Kohtume juba vähem kui aasta pärast Kehtna Mõisate jooksudel 2024.

Taivo Tüvist,
SK Team Kehtna

Kehtna Saalihokiklubi 2022/2023. hooaja tulemused

U9 KV III koht

Markos Kutser, Jako Sildoja, Chris-Sander Jõema, Tristjan Kägo, Loviise Läätsim

U9 MV II koht

Markos Kutser, Jako Sildoja, Loviise Läätsim, Markus Parik, Ricco Vapper, Kaisaliis Akotšonok, Georg Virki, Chris-Sander Jõema

U12 KV I koht

Jasper Sildoja, Steven Kask, Toomas Tammus, Genri Bärengrub, Edith Treimann, Frank Antoni Rahu, Karita Silde, Harry Karilaid, Loviise Läätsim, Stefan Seinpalu, Karl-Erik Palu

U12 MV III koht

Jasper Sildoja, Steven Kask, Toomas Tammus, Genri Bärengrub, Edith Treimann, Frank

Antoni Rahu, Karita Silde, Harry Karilaid, Loviise Läätsim, Stefan Seinpalu, Helena Kiil, Reio Loit, Karl-Erik Palu

U11T MV turniiripäeva I, II koht

Jessica Jorš, Helena Kiil, Lisandra Kraus, Alissa Prokoptšik, Kaisaliis Akotšonok, Loviise Läätsim

U12T Tallink Floorball III koht (rahvusvaheline võistlus)

EMÜ/Kehtna SK võistkonnaga Edith Treimann, Getter Karik, Karita Silde, Loviise Läätsim, Kene Kase

Oluliseim tulemus on palju aktiivseid, mängurõõmu nautinud lapsi.

Annika Tammus

U11 tüdrukute MV turniiripäev Kehtna Põhikoolis.

Foto: RENEE KÜTISAAR

Kehtna NELIK rattasõit

Hiljuti toimus Kehtna NELIK rattasõit Kehtna ümbruse teedel. Osalema oli tulnud 34 ratturit.

Meie rattasõidul aega ei mõeldud ja võitjaid ei selgitatud, kõik osalejad olid juba võitjad ning said kaela Kehtna NELIK medali järgmise osa. Kes seekord osaleda ei saanud, saavad medali lunastada, registreerides ennast Kehtna valla FB lehel või sport.kehtna.ee.

Lapsed vanuses 6-8 sõitsid 3 km ringi ja osalejaid oli kolm. Kiireim oli Jako Sildoja.

Lapsed vanuses 9-12 aastat läbisid 5 km. Siin oli kiireim Hanna Karoliina Kaasik.

Noored vanuses 13-15 aastat läbisid 5 km ja kiireim oli Ronan Kraus.

15 km põhiosajale sai stardi 16 ratturit ning kiireimad olid Martin Teetsov, Hugo Särev ja

Indrek Kraus. Naiste kiireimad olid Triin Tähtla, Mari Metsäär ja Maret Metsäär.

Kuni 10. juulini 2023 on võimalik osaleda virtuaalvõistlusel ujumises ja rattasõidus.

Registreerimise lingi leiab Kehtna valla kodulehelt ja sport.kehtna.ee.

Taivo Tüvist,
Kehtna valla spordi- ja noorsootööspsialist

Rattasõidu Kehtna NELIK medal.

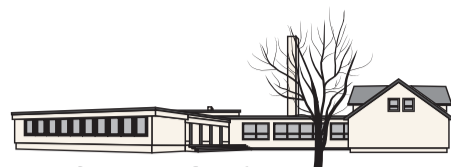
Eidapere Kultuurikeskus

Juulis puhkame!

05.08 Eidapere päev ja Kultuurikeskuse 30. juubeli tähistamine!

Algus kell 10.45, palju tegevusi Kultuurikeskuse ümbruses. Õhtul kell 21 pidu ansambliga "Respekt" Tasuta!

Lisainfo FB lehel!

Lelle Rahvamaja

30.07 kell 15.30 vana rahvamaja juurest väljasõit Kiidjärvele, vaatama etendust "ADA. Rääkimata lugu". Bussisõidu omaosalus 5€.

- 26.08** Lelle külapäev:
- kell 10-12 Lelle ajaloo-pinkide tuur
  - kell 12-15 kodukohvikud
  - kell 16.10 laste rattaralli "Sputniku sõit" Külaplatsil:
  - kell 18 rattaralli autasustamine
  - kell 18.30 perezumba
  - kell 19 Teet Tihvan Bigband, kohvik

Täpsem info FB, kodulehel ja tel 5341 9357

KIRIKUTEATED

Rapla Maarja-Magdaleena kirikus:

Pühapäeval, 9. juulil kell 12 armulauaga jumalateenistus; kell 19 Rapla Kirikumuusika Festivali kontsert - Pärt Uusbergi autoriõhtu "Eesti sinfonietta", kontserdile eelneb kell 18 vestluskohtumine kirikuaias festivali patrooni EELK peapiiskopi Urmas Viilmaga

Laupäeval, 15. juulil kell 19 Rapla Kirikumuusika Festivali lõppkontsert REGIVÄLL, esitavad kammerkoor Head Ööd, Vend ja Collegium Consonante, dirigent Pärt Uusberg

Pühapäeval, 16. juulil kell 12 armulauaga jumalateenistus

Maarja Magdaleena päeval laupäeval, 22. juulil Rapla KIHELKONNAPÄEV

kell 10 mälestushetk Rapla kalmistul koos küünalde süütamisega tuntud inimeste haudadel
kell 12 armulauaga jumalateenistus kirikus, laulab koguduse segakoor
kell 13.30 kihelkonnapäeva supp kirikuaias kell 14.30 jututuba pastoraadi saalis, külas misjonärid Liliann ja Hannu Kesksed

Pühapäeval, 23. juulil kell 12 sõnajumalateenistus, peab Juuru koguduse diakon Kristjan Paju

Pühapäeval, 30. juulil kell 12 armulauaga jumalateenistus

Pühapäeval, 6. augustil kell 12 sõnajumalateenistus, peab Juuru koguduse diakon Kristjan Paju

Pühapäeval, 13. augustil kell 12 armulauaga jumalateenistus

Pühapäeval, 20. augustil kell 12 Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäeva armulauaga jumalateenistus

Pühapäeval, 27. augustil kell 12 armulauaga jumalateenistus

Kehtna Peetri kirikus:

Pühapäeval, 30. juulil kell 15 surnuaiapäeva Kehtna kalmistul ning armulaud Peetri kirikus

Pühapäeval, 27. augustil kell 15 armulauaga jumalateenistus

Järvakandi Pauluse kirikus:

Pühapäeval, 6. augustil kell 15 sõnajumalateenistus, peab Juuru koguduse diakon Kristjan Paju

Pühapäeval, 20. augustil kell 15 Pauluse kiriku 27. aastapäeva ja Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäeva armulauaga tänujumalateenistus, jutlustab Harju-Madise koguduse õpetaja Reet Eru

KUULUTUSED

Ostan autosid, maastureid ja kaubikuid igas seisukorras. Lisaks romude utiliseerimine ja ARK-ist kustutamine. Transport minu kulul. Tel 5693 2565

*Me ootame Sind ka siis,
kui taevas on süttinud täheke
ja Sind enam ei tule...*

Südamlik kaastunne
abikaasa Arvole, laste peredele
ja kõigile omastele kalli

MILVI JAANIMÄGI
27. VIII 1948 - 5. VI 2023

lahkumise puhul.
Tarmukat pereema mälestavad

perekonnad Kull ja Jõgist

ÖNNITLEME

95
Linda Ilbi

93

Hildegard Kalajärv

92

Richard Tammeväli

Johann-Voldemar

Loidap

85

Einu Endrekson

Aino Rego

Salme Sõmer

Laine Laurimaa

Aino Talu

Linda Laaneallik

Elli Kallas

80

Avo Vahtmäe

Elju Kaljurand

Aita Arro

Anne Karilaid

Helve Sussi

Marta Falilejeva

75

Tiiu Uski

Andres Rhede

Urve Põlma

Lilja Varblane

Aivo Hakmann

Eha Parve

Theodor Vidrik

70

Per Axel Andersson

Meeli Lootus

Tiiu Käosaar

65

Vello Tomson

Eha Rohtla

Katrin Külvet

Heiki Lasner

Kaido Laurits

60

Andrei Lutšihhin

Agur Laurimaa

Jaani Niinemets

Riina Kongo

Lauri Preimann

Jaanus Laadung

UUS VALLAKODANIK

Marat Paulit Gonzales Berrocal

Liisi Kangur

Elisabeth Artov

Ron Lucas Rannamets

MÄLESTAME

Evi Andressaar

Ülo Mahlapuu

Hilja Laube

Oldi Meiorg

Katja Šuškova

Meida Loidap

Kaljo Valdmets

Kui Teie ei soovi oma andmete avaldamist õnnitluste rubriigis, palume sellest kirjalikult Kehtna Vallavalitsusele teada anda. Sellel juhul jääb piirang alaliselt kehtima, kuni Teilt laekub avaldamise nõusolek.

*Tuul puude ladvus
tasa liigub,
me vaikes leinas
langetame pea...*

Avaldame kaastunnet
Mati perele kalli

ÜLO MAHLAPUU
2.III 1937 - 4.VI 2023

kaotuse puhul.

Ingliste eakad

Järvakandi Kultuurihall

11.07 kell 10.00–11.30 Kolme Pörsakese Teadusteatri TUUR. KESTUS: 1,5 h: 45 minutit teadusshow'd + 45 minutit jäätise valmistamise töötuba. Pilet 5 €, alla 2-aastastele lastele sissepääs tasuta.

Pileteid üritusele saab osta nii Ticketerist kui ka sularahas kohapealt.

Teadus on lahe ning mõeldud kõigile! Etendus toimub Järvakandi Kultuurihalli välilaval, vihma korral sees.

10.–13.08 Järvakandi päevad!

Täpsem info FB ja kodulehel!

Valla raamatukogud

Kõigis valla raamatukogudes kestab kuni 31.08.2023 laste suvelugemise programm "Suvebingo 2023".

Raamatukogude suvepuhkuste ajad:

Eidapere 24.07–28.08 suletud

Ingliste 26.06–16.07, 24.07–13.08 ja 21.08–28.08.2023 suletud

Järvakandi avatud muutunud aegade, vaata täpsemalt raamatukogu FB lehel.

Keava 06.07–20.07, 17.08–24.08.2023 suletud

Kehtna 03.07–23.07.2023 suletud 10.07 ja 17.07 avatud kell 10–18

Lelle 03.07–06.08.2023 suletud

Valtu 26.06–30.07.2023 suletud

Täpsem info FB ja kodulehel raamatukogud.kehtna.ee

Kehtna Klubi

Juulis Kehtna Klubi puhkab.

19.08 Kehtna Vana Aja Päev

Täpsem info FB ja kodulehel!

Valtu Seltsimaja

Juulis Valtu Seltsimaja puhkab

Augusti kohta tuleb täpsem info FB ja kodulehel!

SURNUAIAPÜHAD:

Lelle kalmistul 8. juulil kell 11

Juuru kalmistul 9. juulil kell 11

Vahastu kalmistul 16. juulil kell 14

Järvakandi kalmistul 16. juulil kell 15

Kehtna kalmistul 30. juulil kell 15

CINEMA CAFE JÄRVAKANDIS

- SUURIM JA VANIM KOHALIK TOITLUSTAJA.
- KOHAPEAL VALMISTATUD MAITSEV JA SOODNE TOIT.
- AITAME KATTA SINU PEOLAUA VÕI KORRALDAME KOGU ÜRITUSE.

TOOME SINU TELLITUD TOIDU SULLE KOJU KÄTTE

clubcinema.ee • +372 520 9459 • info@clubcinema.ee

KÕHU TÄIDAB

Cinema

CATERING

PEOLAUD
SÜNNIPÄEVAD
VASTUVOTUD
BANKETID
MATUSELAUD
FIRMAÜRITUSED
JÕULULAUD
TÜDRUKÜTE- JA
POISTEÕHTUD
GRUPPIDE TOITLUSTAMINE

OLEME AVATUD IGA PÄEV

JÄRVAKANDI PÄEVAD 10.-13.08.2023

10. AUGUST, neljapäev

August Laidemäe kunstiteoste näituse avamine kultuurihallis kell 18.
Näitust saab külastada ka R õhtul ja P kell 9-15.

11. AUGUST, reede

Kaarepere harrastusteatri Anderaasuke etendus "Minestuse kursused".
Etenduse algus kell 20 Järvakandi Klaasimuseumi õuel. Pilet 5€.

Kell 22 väliöökinno klaasimuseumi õuel! Kavas on Nõukogude ringvaade "Järvakandi-eri" ja koguperekomöödia "Suvitajad". Filmiprogramm on kõigile tasuta!

Teatri ja kino vahel on avatud kohvik Jerwencato Bistrot!

12. AUGUST, laupäev

XII Järvakandi Igamehe Maraton. Start kell 11 Toidutare juures (Tallinna mnt 43).
Täpsem info ja registreerimine: www.jim.ee.

Avatud on Järvakandi Klaasimuseum ja Klaasistuudio. Kell 10-16.

Lisainfo: www.klaasimuseum.ee (+372) 53904677

www.klaasipuhumine.ee (+372) 53494352

Maratoni afterparty Jerwencato Bistros (Tallinna mnt 33).

Üles astuvad Järvakandi parimad bändid! Täpsem info augustis!

13. AUGUST, pühapäev

Järvakandi Kodukohvikute Päev! Kohvikute asukohad ja täpsem info augustis kultuurihalli kodulehel ja FB-s.

Laat kultuurihalli ees kell 10-15. Lastele mitmed atraktsioonid!

Kell 12 avavad ukseid KOHVIKUD (täpsem info augustis).

Rammumeeste võistlus "Maamehe ramm 2023" Tupiku Spordikompleksis.

Algus kell 10.

INGLISTE KOOLI KELL HELISEB TAAS!
100 aastat kooli avamisest Inglise mõisahoones

Kahe kooli vilistlaste ja õpetajate

KOKKUTULEK

26. augustil 2023

- 11.00 Kohtume Lau koolimaja kivi juures.
- 12.00 Päeva avamine Inglise Haridus- ja Kultuuri-keskuse juures.
Lipu heiskamine ja tahvli avamine
- 13.00 Tahvli avamine mõisa seinal.
- 13.30 Seminar Inglise kultuuriainas. „Piirkonna hariduselu aastail 1868-2007.“
- 14.00 Jalutuskäik mõisahoones
- 15.30 Raamatu „Inglise hariduselu sõnas ja pildis“ esitlus Inglise kultuuriainas.
- 19.00 Tantsuõhtu Inglise pargis

Info:
Aare Hindremäe,
tel511 7345

Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmist

26.08.2023

Lelle külapäev

- 10-12 Lelle ajalooajaloo ringkäikide tuur, kogunemine kiriku pingi juures
- 12-15 Kodukohvikud
- 16.10 Laste rattaralli "Sputniku sõit"

Külaplatsil:

- 18 Rattaralli autasustamine
- 18.30 Perezumba
- 19 Teet Tihvan Bigband, kohvik

Metsas näeme...!

www.metsaamet.ee
Tel. 5615 0680

Metsakinnistute ja raieõiguse ost
Metsa ülestöötamine ja vedu
info@metsaamet.ee

INFOTAHVEL.ee

Maakond
Linn/vald
Küla/asula/linnaosa

Vaja hooldada
Laon puid
Kasvuhoone
Lapsehoid

PAKU TÖÖD VÕI OMA TEENUSEID JA LISA MUID KUULUTUSI
KOHALIKUD KUULUTUSED INIMESELT INIMESELE infotahvel.ee KÕIGILE TASUTA

OTSI
Lisa kuulutus

INFO TAHVEL

Vaja jalutada koera
mesilaspere
õunapuude lõikus
Teen torutöid

UUS TASUTA PORTAAL

tre Radio

Rapla 91,3

IGAL TÖÖPÄEVAL KELLA 11-12
AKTUAALNE RAPLAMAAL

EIDAPERE PÄEV EIDAPERE KULTUURIKESKUSE JUUBEL 30 05.08.2023

- Päeva algus 10.45 kooli lipuväljakul
- ❖ Pidulik aktus Kultuurikeskuse juubeli auks (kutsetega)
  - ❖ Lasteala: batuudid, elektrautod,
  - ❖ tuletõrjeautode väljapanek kultuurikeskuse parklas
  - ❖ avatud maja (lasteaed, raamatukogu, kool)
  - ❖ Margus Maripuu Toomekase kollektsioonia külastused
  - ❖ OÜ Tavex farmide külastus-ekskursioon
  - ❖ rasketehnika näitus OÜ Tavexis,
  - ❖ Kaeviku küünalde töötuba
  - ❖ Lokuta VTSi poolt erinevad tuletõrjemängud/võistlused
  - ❖ Erinevad näitused ja väljapanekud ajaloo
  - ❖ Etendus „Peatus 2“ Järvakandi Kandikohtlastelt
  - ❖ Avatud on kohvik!
- Päeva modereerib päevajuht Mikk Merikivi

- ❖ Õhtune pidu algab kell 21.00
  - Tantsuks mängib ansambel „RESPEKT“
  - ❖ Õhtujuht ja DJ Mamba
  - ❖ Fotole jäädvustab „Ümarpeegel“
- Avatud on kohvik!
Registreeri laud tel.
+372 5344 7332 (Anne)

KÕIK TEGEVUSED ON TASUTA!!

PIDU ON TASUTA!

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis.
Tel: 56 111 900

Kolme Pörsakese teadusteatri tuur
JÄRVAKANDI
KULTUURIHALLIS
11. juulil algusega kell 10.00

PILET 5 €

Pileti saad osta ticketerist või kohapealt.

Valla Vaatleja

Väljaandja: Kehtna Vallavalitsus (Pargi 2, Kehtna 79001)

Toimetaja: Aare Hindremäe, e-post: vallavaatleja@gmail.com.

Tootja: Kredor OÜ

Tehniline toetus: Nädaline OÜ.

Trükk: AS Printall. Tiraaž 2800

Toimetusel on õigus lugusid toimetada ja lühendada

Augustikuu lehe materjale ootab toimetus 21. augustiks

Valla leht internetis
<https://kehtna.kovtp.ee-kehtna-valla-infoleht-valla-vaatleja>

www.facebook.com/kehtnavald